

flacăra

Proletari din toate țările,
uniți-vă!

11

Anul XV nr. 11 (563)
12 martie 1966

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

O NOUĂ ETAPĂ SATELOR

DE LA DACIA FELIX LA ROMÂNIA SOCIALISTĂ

Sub un cer de martie ce poartă în fantastica lui boltă o primăvară de vis, s-au strâns în București mii și mii de țărani, reprezentanți ai satului nostru socialist, ingineri, brigadieri, președinți de cooperative agricole de producție, activiști de partid și de stat, spre a discuta — împreună cu conducătorii partidului și ai statului — despre recoltele de aur ale agriculturii noastre socialiste, ale căreia linii directoare au fost luminose tratate de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român.

Peste 5500 de țărani au venit aici, în Capitala patriei noastre la un sfat de proporții uriașe, au venit să participe la Congresul de constituire a Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție, Congres care marchează o nouă etapă în dezvoltarea satelor românești.

Acești țărani au dezbătut propriile lor destine, cu minți limpezi și cu inimi înflăcărâte, pe temelia de granit a socialismului. Ei au sorbit cu nesaț cuvintele rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., și în adâncul inimii lor s-a angajat să transforme cuvântul partidului într-o realitate a cărei strălucire va trece peste vreme. Ei au dezbătut timp de trei zile cele mai arzătoare probleme ale cooperativelor agricole și au stabilit măsurile necesare pentru continua înflorire a agriculturii cooperatiste. Ea — țărănimea muncitoare — care multă vreme de-a lungul istoriei poporului român, așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu, reprezentat cea mai importantă forță a progresului social, purtătoare a năzuințelor de neafrinare și a sentimentului de demnitate națională a devenit, în anii domniei poporului, factor de seamă în construirea noii României.

Asistența aclamă cu entuziasm sosirea conducătorilor de partid și de stat.

IN DEZVOLTAREA ROMÂNESTI

Delegații care au luat cuvîntul la Congres — notați bine: numărul celor înscriși la cuvînt a trecut cu mult de o mie — au atîtat noile dimensiuni ale satului românesc de azi, care pășește fermitate pe noi trepte ale bunăstării și civilizației. Ei și-au spus cuvîntul lor greu de fapte, l-au spus răs-picat, avîntat, competent, adevărat izvor de viitor. Oameni! Faceți măcar pentru o clipă această comparație: ieri — milioane de țărani români înotau în zerie și, cînd nu se mai putea în nici un fel, în sînge; azi — care dintre acești țărani este, în imensa colectivitate, o individualitate impresionantă, care muncește gîndind, creînd, zidind o lume uă, ștergînd prin ei diferența dintre sat și oraș. Se cuvine să ne căm cu admirație și iubire în fața acestor constructori cu fapte legendă, diseminate pe întreg cuprinsul patriei. Ei purced din iar Dacia Felix. Atunci, în ochii strămoșilor, era numai un vis. um este o splendidă realitate. Și, se prea știe, poporul nostru nic, talentat, iscă din fiecare realitate nouă alte visuri.

Congresul țaranilor noștri a aprobat Statutul Cooperativei ricole de Producție, Statutul Uniunilor cooperatiste, Statutul Casei Pensii; a adoptat actul constitutiv al Uniunii Naționale, a ales nsiiliul Uniunii Naționale, Comisia de Revizie.

Acum, în satele lor, în plină muncă, în plină primăvară, țaranii operatori iscodesc cu devoțiune, prin felurite metode științifice, cămîntul, și apa, și cerul, și timpul, pentru a le smulge pentru ei, trtu triumful socialismului, recoltele de aur.

Ion BĂNUȚĂ
scriitor

Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU la tribuna Congresului.

Dezbaterile sînt urmărite cu viu înțeles.

me-
men-
to

teatru

■ Simple coincidențe de Paul Everac. Întâlniri artistice într-unul din cele mai valoroase spectacole cu o piesă originală din această stagiune. Textul viu, nervos, fluid e inspirat din probleme etice ale contemporaneității; se înfruntă și se confruntă generații deosebite într-o pledoarie dramatică închinată moralei socialiste; unele lungimi ale textului frânează uneori cursivitatea ritmului dramatic. Excelentă regia lui Ion Cojar, poetică și intens dramatică, alternează momente scenice, stări sufletești, lumini și umbre. Tipuri, compoziții, creații: George Constantin, Doina Tuțescu, Ionescu Gion, Ion Manta, Maria Comșa-Potra. Valoroasă contribuția — în reprezentație — a unuia dintre cei mai vîrstnici dintre actorii noștri: Neamtu Ottonel. Trei debutanți — dintre cei mai tineri interpreți ai teatrului românesc (studenți ai Institutului de Teatru) — Ovidiu Moldovan, Cosmin Ghiară și Carmen Galin. În principalul rol feminin, studenta Carmen Galin are grație și o trăire scenică vibrantă; bogată în sugestii poetice — marcînd o prezență și viitoare personalitate scenică. Bun spectacol al Teatrului Mic!

■ Jocul de-a vacanța. Mihail Sebastian la Studioul Institutului de Teatru. Puțină poezie, puțină tineret. Din păcate nimic revelator — dincolo de exercițiul profesional util, marcînd și unele promisiuni: Costache Babii, Florian Pitș — care, regretabil, nu sînt interpreții rolurilor principale. Din nou remarcabilă (după succesul din „Ondine”) Daniela Anencov.

■ Insula spionilor ultima piesă de „suspense” și mister a lui Ștefan Berciu se reprezintă la Teatrul de stat din Baia-Mare în regia lui I. Farkas.

■ Sfîntul în... serie. Printre numeroasele teatre care au înscenat Sfîntul Mitică Blajinu (setea de comedie, fantezie limitată în componerea repertoriilor?) cităm și spectacolul în limba maghiară care se joacă pe scena Teatrului de stat din Oradea. Regizor: Gabor Iozsef. Protagonist Halasi Gyula. La Birlad aceeași comedie a lui A. Baranga este înscenată de către regizorul Tiberiu Penția. În rolul lui Mitică apare actorul Călin Botez. Scenografia, inspirată, aparține tinărului pictor Mihai Mădescu. Pe scena din Brăila, regizorul D. Dinulescu l-a distribuit pe Nae Nicolae în rolul principal. Remarcabil, afară de interpretul principal: Petre Simionescu, M. Cuberschi, N. Budescu și Anghel Deac. Oricum, secretariatele literare își pot lărgi cîmpul inspirației.

Carmen Galin

muzica

Irina Arhipova

■ După multă vreme, directorul și dirijorul permanent al Filarmonei, Mircea Basarab, apare la pupitrul orchestrei Radioteleviziunii cu „Trei dansuri” de Th. Rogalski, Concertul pentru vioară și orchestră de Karol Szymanovsky (solist Mihai Constantinescu) și cantata „Carmina Burana” de compozitorul german contemporan Karl Orff, lucrare care a făcut în țara noastră o „carieră” strălucită, figurînd frecvent în repertoriu. Soliști sînt Octav Enigărescu, Emilia Petrescu și Constantin Ionescu. Corul Filarmonei (dirijor V. Pintea) și corul de copii al Radioteleviziunii (dirijor Elena Viceică).

■ În sala Mică a Palatului, în 16 martie, un concert de muzică de cameră compus din lucrări pentru suflători (Cinci povestiri — în primă audiere — de Vasile Jianu pentru cvintet de flaut, oboi, clarinet, fagot, corn). Divertismente de Johann Christian Bach (fiul lui Johann Sebastian) și W. A. Mozart, cvartetele de Havîn și F. Mendelssohn Bartholdy. Veți cunoaște un grup de nouă valoroși instrumentiști care activează în principalele formații simfonice din Capitală.

■ Amatorilor de operă le anunțăm o nouă întîlnire cu marea cîntăreață sovietică Irina Arhipova în rolul prințesei Eboli din Don Carlos.

cartea

■ Virgil Monda revine în librărie cu un roman Tineretea unui artist (Editura pentru literatură).

■ A apărut o nouă traducere din Ștefan Heym autorul „Cruciatiilor”. E vorba de volumul intitulat Cazul Glasenapp, apărut la Editura pentru literatură universală. Autorii traducerii: Tezeta Macovescu și C. Borănescu-Lahovary.

■ Nebuloasa din Andromeda, cartea lui I. Efreinov, una dintre cele mai bune lucrări în literatura actuală a genului (științifico-fantastic), a apărut în traducere la Editura tineretului, într-o nouă ediție.

■ Octogenarul A. P. Bănăț (s-a născut la 23.X.1881 la Rupea), unul din principalii animatori ai Luceafărului de la începutul acestui veac (redactor responsabil și editor al revistei), reapare printr-o cititor cu un volum reconfortant, de o vervă adesea nebu-

nuită. E vorba de cartea *Tempi passati*, apărută recent la Editura pentru literatură.

■ Estetica basmului, studiu de mare profunzime al lui G. Calinescu, tipărit mai întîi în revista „Studii și cercetări de istorie literară și folclor”, a apărut recent la Editura pentru literatură. Este, în mod cert, cel mai bun studiu privitor la acest domeniu, publicat vreodată la noi și poate nu numai la noi. Rămăsese atîta vreme în paginile unei publicații accesibile îndeosebi specialiștilor studiul este acum la îndemîna unui cerc larg de cititori.

■ Puțini cunosc faptul că marele pictor Ion Țuculescu a fost un om de știință deosebit de valoros. Confirmarea acestei valori o constituie lucrarea intitulată *Biodinamica lacului Techirghiol*. Biocenozele și geneza nămolului, apărută postum la Editura Academiei. Cartea prezintă o importanță excepțională în cunoașterea și exploatarea rațională a acestei importante surse terapeutice a țării noastre. Ion Țuculescu a fost un medic și un biolog remarcabil și un pictor excepțional.

■ O nouă carte a acad. prof. G. Opreșcu e de semnalat la editura „Meridiane”: *Scrieri despre artă*, constituind pentru frecventatorii artelor plastice și pentru specialiști un bun îndrumar, un prilej de confruntare și un material informativ bogat, totul transpus cu o mare claritate. Prima secțiune se referă la Aspecte și momente de artă românească sub subdiviziunile: 1. Pictori și sculptori; 2. Artă medievală și artă românească. A doua secțiune se referă la Arta universală.

televiziune

DUMINICA 13 MARTIE. Pînă să înceapă fotbalul nu mai e mult. Ne consolăm, pînă atunci, cu hocheiul pe gheață. Se transmit în continuare de la Ljubljana ultimele meciuri ale campionatului mondial: Suedia-Canada (12.30) ● ...și derby-ul U.R.S.S.-Cehoslovacia (17.00) ● „Estrada tineretii” (ce ne-o mai fi rezervat?) (20.00) ● În „figuri celebre ale ecranului” apar neuității Groucho, Chico, Harpo și Beppo Marx (21.30).

Harpo Marx

MARTI 15 MARTIE. Filmul fantastic (ca gen) „Omul invizibil” (20.00) ● Cincisprezece minute cu formația de muzică ușoară a lui Valențiu Grigorescu (15 minute trec repede!) (20.50) ● *Telecronica economică* — o discuție pe tema cooperării întreprinderilor (21.05) ● Iar film (nu e prea mult pentru o singură după-amiază?): „Am ajuns și rege” o producție cehoslovacă (21.35).

MIERCURI 16 MARTIE. Seară de teatru. Colectivul Teatrului de stat gălățean prezintă un spectacol cu „Pădurea împietrită” de Robert Sherwood, în traducerea lui Petru Comanescu (20.00).

JOI 17 MARTIE. Mare eveniment mare în lumea celor mici: Val-Virje redivivus I! (19.15) ● Clubul tineretii (20.00) ● Sub denumirea „Studioul mic” — o nouă emisiune prezentînd opere literare ecranizate. În premieră: „Văduvele” de B. Ștefănescu-Delavrancea și „Aiuritele” de Alberto Moravia (21.30) ● Magda Ianculescu, Mira Popescu, Maria Kessler, Sanda Dragomir, Maria Rintzler, Sebastian Darva, Sebastian Radovici, Petre Vasilescu

Elena Sereda

și Șerban Cantacuzino își dau întîlnire într-un atractiv montaj de muzică preclasicală „După vinătoare” (22.00).

VINERI 18 MARTIE. „Teleglobul” ne invită la o călătorie pe fluviul Niger. Ca întotdeauna, o acceptăm cu plăcere (21.15) ● Izbită emisiune „Varietăți pe peliculă” (21.45) ● Cu actrița Elena Sereda — o seară de poezie românească (22.05).

SIMBĂTA 19 MARTIE. Telemicropedia — rubrica mult așteptată (20.00) ● Un cunoscut solist francez de muzică ușoară: Daniel Gérard este invitatul TV (21.30) ● „Sfîntul” pogoară din nou în mijlocul nostru, aducînd mîngiere în sufletele telespectatorilor (22.00). În concluzie: o săptămîină, din păcate, cu prea puține atracții deosebite.

disc

■ Tambalul, această „microorchestră” populară, sună în minile prelungești cu două bețe vătuite ale lui Toni Iordache, cit zece nunți laolaltă. Ascultați: „Blestemat să fi de stele”, „În grădina lui Ion”, „Multă lume noroc are”, „Pentr-un cal și-o iapă sură” și patru hore: „A lui Mieluță”, „A bidinarilor”, „A Boldeșnilor” și una „bătrînească” (EPC-653).

■ Există cîțiva cîntăreți („guriști”) care cuceresc inimile noastre albastre... în diverse ocazii adevecate. Printre ei: Dona Siminică, Romica Puceanu și Constantin Eftimiu. Acesta din urmă, cu o privilegioasă acuită în corzile vocale ne zice: „Trei focuri ard pe lume”, „Pentru ochi ca murele”, „Nu mi-e frică c-am să mor” și „Ce mi-e mie drag pe lume”. La această întrebare putem răspunde liniștiți: EPC-628 I (discul cu piesele de mai sus).

plastică

■ Sala din bd. Bălcescu: Iulian Olariu — sculptură și grafică. Sculptura aceasta e de o concepție coborîtoare din acele vorbe ale lui Brăncuși care spuneau oamenilor „vă dăruiesc bucurie curată”; puritatea și o seninătate triumfală sînt liniile ei programatice, vădite în materie și simboluri ce grăiesc mai concret ori mai abstract despre stări ferice, calme și viguroase („Gîndul eliberat”, „Nud la soare”, „Meditație”), precum și în modelajul lin, de forme și suprafețe mîngiate, luncătoare prin spațiu. Aceste figuri se adresează peisajului modern de arhitectură citadină, dorințe echilibrate în sferă și curbe, liniile lui unghiuloase. Uneori suprafețele („ghips tratat”) tind chiar să rimeze cu zidul, cu tencuiala, cu betonul, și asta nu prea ne pare să prîsască sculpturii înseși, îl cam diluează gravitația arhitectonică.

■ Grafica aceluiași Olariu, pe un suport original masiv și alb ca zidul, e și ea — în sentiment și tehnică — o artă de gust citadin. Remarcabilul ei dar de a se impune spațiului ca o sculptură, izvorăște din alternanța iscusită de alb-negru. Multe piese sînt cu certerilor lirice, de elogiul al cotidianului transfigurat: „Masă cu găină”, „Motiv francez”, „Case vechi”, „Rapsodie de toamnă”. Unele sînt totuși manierist-poetice: „Luna în orezării” și alte cîteva imagini cu recuzită convențională de flori și aștri.

■ Prezent și pînă acum la defecate expoziții regionale, tinărul pictor clujean Vasile Tuross dovedește — în prima sa expoziție personală de la Tg. Mureș — o personalitate artistică interesantă, în plin proces de maturizare. Căutările unul limbaj innoitor nu-l transformă arta într-un experiment steril, ci dimpotrivă îl duce la afirmarea unor adevăruri de viață tonice, într-o modalitate artistică personală. Expoziția se va deschide curînd și în sala galeriei clujene de artă.

cinema

Pola Raksa

■ În premieră — *Răscoola*, realizare de prestigiu a cinematografului românesc, operă de maturitate artistică a regizorului Mircea Mureșan. Ecranizarea a monumentalului roman al lui Liviu Rebreanu, filmul „Răscoola” nu-i trădează spiritul; profundele sensuri sociale ale cărții sînt luminate din multiple unghiuri cu rigoare și, în același timp, cu discreție artistică; psihologia personajelor este decantată cu știință. Ilarion Ciobanu, Matei Alexandru, Colea Răutu, Val Săndulescu înscriu creații actoricești de tinută deosebită. Un debut surprinzător: basul Nicolae Secăreanu (Miron Iuga) și două noi prezențe feminine: Adriana Nicolaeșcu și Ana Felicia Chiriță. Cu totul și cu totul remarcabilă imaginea semnată de Vicu Stan.

■ *Beata* — după „Pinguinul”, un nou film polonez despre tineret, pentru tineret. Și tot de calitate. Conflictul — între copii și părinți — surprins de sensibila regizoare Anna Sokolowska (fosta colaboratoare a Wande Jakułowska) nu pornește de la false probleme, de la precepte rigide, ci se încheagă ca o dezbaterie etică lucidă despre adevăratele valori umane. De reținut numele actriței Pola Raksa.

■ *Cea mai frumoasă* — din nou o peliculă pentru tineret (dar nu numai) realizată de regizorul german Georg Leopold. Numai că este mai puțin un film și mai mult o poveste moralizatoare. În rolurile principale: Alicia Bobrowska, Georges Ingolf.

■ *Vanina Vanini* — nuvela cu puternic iz romantic a lui Stendhal transpusă pe ecran de studiourile de televiziune din R.D.G. (regia — Helmut Schiemann). Forța personajelor a tras în repetate rînduri cinești; dar nu s-au născut niciodată filme deosebite din paginile acestei nuvele. În schimb, actorii au prilejul să se releve. În cazul de față ei se numesc Annakathrin Bürger („Rătăcirile dragostei”, „Dragoste de septembrie”, „Cinci zile și cinci nopți”) și Peter Sturm („Gol printre lupi”, „Rezervat pentru moarte”).

■ Din programul de filme documentare de la „Timpuri noi”, atrage atenția ultima realizare a binecunoscutului regizor Ion Bostan: *Pirvu Mutu — zgrăvul*, un mic omagiu încercat de emoție adus unui mare meșter de altădată.

■ Creații actoricești ce se impun: Alain Delon („A fost cîndva hot”), Nino Manfredi și Cine Cervi („Ani cloocitorii”), Vittorio Gassman („Depășirea”), Rita Tushingham („Gustul mierii”), Albert Finney („Tom Jones”).

ANCHETA „FLACĂRII”

realizată de Sanda FAUR, Magda MIHĂILESCU și Paul TUTUNGIU

Intr-un fel sau altul, toți sîntem tineri : cel puțin așa ne place să credem. Dar cum în gazetărie ca și în știință exactitatea este lege, să convenim pentru necesitățile anchetei de față că tinerețea se înscrie între anumite limite. După unii, ștacheta ei poate urca și după treizeci de ani – ceea ce este un adevăr ; noi s-o lăsăm convențional în jurul sfertului de veac. Avea dreptate Montesquieu : „ne rămîne un interval prea mic între timpul în care sîntem prea tineri și acela în care sîntem prea bătrîni”.

V-ați gîndit la tineret ? La toți acești băieți și fete a căror prezență inteligentă și pasionantă se face atît de puternic simțită în viața țării noastre ? Ce bunuri materiale și spirituale, concepute anume pentru nevoile lor, le-ați pus la dispoziție ?

Să nu uităm că astăzi, la noi, tineretul este un producător însemnat și implicit un consumator setos, receptiv la tot ce-i poate oferi tehnica modernă și disponibil spre toate valorile artei.

În numele lui a fost pornită ancheta de față. Am consultat în prealabil tineri de diverse vârste și profesioni, i-am chestionat asupra gusturilor și preferințelor lor.

V-ați la gîndit tineret ? (I)

● Am fi înclinați să credem bunăoară, că în materie de cinema favoritul tineretului este filmul de capă și spadă.

Ei bine, 80 la sută din tinerii consultați au numit drept filmul preferat din ultimele luni „Procesul de la Nürnberg” (urmat de : „Vizita”, „Colina”, „Unchiul meu”, „Fata lui Bube”).

● Dintre tinerii muncitori și tehnicieni de la uzinele Electronica, 60 la sută văzuseră în această stagiune „Jocul ielelor”, „Troilus și Cresida”, „Oameni și șoareci”, „Jocul de-a vacanța”, „Un tramvai numit dorință”.

● În unanimitate s-a cerut tipărirea integrală a clasicilor români, precum și o prezență mai substanțială a literaturii universale a secolului XX.

● 98 la sută din cei anchetați și-au exprimat preferințele pentru café-baruri de zi în care să se poată dansa și asculta muzică bună în cursul după-amiezii.

● O întrebare formulată la unison : de ce ni se oferă o vestimentație atît de monotona, de nediferențiată față de cea a adulților ?

Vom începe prin a căuta răspunsuri la această ultimă întrebare.

● VIRSTA DIFICILĂ ȘI PROBLEMELE EI VESTIMENTARE
● CREATORII DE MODĂ AU CUVÎNTUL ● ÎNTRE ÎNDRĂZNEALĂ ȘI EXTRAVAGANȚĂ ● PRO, SAU CONTRA „GEOMETRISM” ? ● CINE ARE ULTIMUL CUVÎNT ?

Există, într-adevăr, o vîrstă la care îmbrăcămintea pune cu deosebire probleme specifice : e greu să-ți definești stilul cînd abia ai părăsit pantalonii scurți sau rochița duminicală de catifea și aspiri la primul costum „serios”, la prima rochie de dans. Adolescența e, și din punctul de vedere al vestimentației, o vîrstă dificilă : o vîrstă care a dat în ultimul timp mult de furcă și fabricilor de confecții și comerțului de specialitate.

A existat destulă vreme multă inerție în acest sector, inerție care încă nu ne-a făcut bucuria de a se stinge cu totul : o rochie pentru o adolescentă însemna doar reducerea la scară a modelului din aceeași țesătură și același colorit ca și

(continuare în pag. 6)

rochia mamei (ca să nu mai vorbim de hainele băieților). Ceea ce nu rezolva în nici un chip problema îmbrăcăminteii specifice tineretului. Să-i ascultăm pe creatorii de modă de la F.C.T. „București“, care ne oferă de obicei prezentări de modă din cele mai concludente, mai pătrunse de spiritul noului (deși ne-am învățat să apreciem produsele unor fabrici nu după demonstrațiile de virtuozitate din cadrul diverselor expoziții, ci după ceea ce aflăm pe stenderele magazinelor).

„*Îmbrăcăminte pentru tineri cere în primul rând îndrăzneală și fantezie, confortabilitate*“ (ing. B. Darie). Ce să înțelegem însă prin fantezie? „*În orice caz, nu neapărat extravagantă. Nu sîntem partizanii «modei de șoc», mai ales în sectorul confecției de serie pe care o producem*“ (creatoarea R. Solomonică). Dar creatorii parizieni au ales tocmai tineretului pentru a lansa această insolită modă geometrică, cu linii interferate sever dar cu combinații îndrăznețe de culori, cu fustele cu un lat de palmă deasupra genunchilor! „*Există totdeauna tineri ușor contaminabili la excentricitățile vestimentare, dar mie mi se pare că tineretul nostru nu oferă un teren prielnic pentru asemenea experiențe hazardate*“ (ing. O. Mihăescu). Pledați atunci pentru o vestimentație potolită? „*Să-i zicem mai curînd logică, armonioasă; din circuitul acestor universal al tendințelor modei se pot selecta (și, firește, îmbogăți, adapta la specificul de viață și de concepție artistică*

a poporului nostru) acele idei vestimentare ce pot servi tineretului nostru: să nu uităm că este un tineret foarte activ, cu o anume conformație sportivă, mult mai bine dezvoltată fizic ca generațiile anterioare“ (ing. B. Darie). „*Sîntem însă atenți, în ceea ce privește îmbrăcăminte pentru fete, să nu o defeminizăm excesiv prin promovarea acestei linii sportive foarte la modă. Nu vrem să ucidem grația, gingășia specifică tinereții*“ (R. Solomonică).

Cum creatorii de modă sînt în primul rînd creatori de bunuri materiale, discuția nu se menține doar în sferile teoriei, ci este ilustrată cu colecția prezentată contractărilor pe trimestrele II-III ale anului 1966. O colecție într-adevăr echilibrată, tinerească, frumos colorată, răspunzînd cerințelor modei actuale.

Și credeți că vom găsi la toamnă în magazine toată această bogăție de sortimente, în exact compleurile, culorile și combinațiile pe care le vedem noi aci? (întrebarea noastră conține o ușoară nuanță de îndoială, o îndoială cu intenții stimulative). „*Noi le-am creat, rămîne acum să decidă și să comande comerțul: în fond, ne aflăm în mina lui, ca să zicem așa, el decide ceea ce vrea sau nu vrea cumpărătorul, el îl prezintă*“ (creatorul C. Dima).

Îi vom vizita, deci, pe reprezentanții comerțului, pentru a afla părerile lor în această problemă. Nu înainte, însă, de a ne mai consulta cu cei mai apropiați colaboratori ai noștri în această anchetă, care sînt totodată și obiectul ei: tinerii.

● NU SÎNTEM SCLAVII MODEI ȘI TOTUȘI... ● CÎND INFORMAREA E PREA SUMARĂ ● O IDEE: MAGAZINELE NOUĂȚILOR PENTRU SONDEAREA GUSTULUI ● DACĂ AI O CONFORMAȚIE ATLETICĂ

„Nu sîntem sclavii modei, nici nu dorim să-i fim. Dar simțim nevoia unei informări mai prompte, mai de calitate în acest domeniu: prezentările de modă sînt mult prea rare, revistele de modă, dacă nu mă înșel doar două la număr, au bunăvoință, dar nu reușesc totdeauna să aibă și gust“ (studenta Doina Boeriu). „Ar fi interesant să se organizeze și în clubul uzinei noastre sau la casele de cultură ale tineretului unele prezentări de modă, eventual însoțite de discuții“ (proiectanta Ioana Ionescu, mecanicul Olimpiu Mocanu). O paranteză oferită unui mic dialog la distanță: „Am fost invitați să prezentăm cele mai noi creații din colecțiile noastre la casa de cultură vecină fabricii noastre, casa «16 Februarie», dar și în alte părți. Mi s-a întîmplat să vorbesc o dată în fața unor școlari pînă în 12-14 ani, alteori publicul a fost alcătuit, în majoritate din pensionari, oameni desigur cumsecade, dar nu cred că prea pasionați după modă. Mă întreb cui i-a folosit dificila noastră deplasare cu manechine și cîteva zeci de rochii și costume...“ (ing. O. Mihăescu de la F.C.T. „București“).

„Să recunoaștem că în ultima vreme găsim prin magazine îmbrăcăminte pentru tineri, cu o linie modernă, concepută cu gust. Și pan-

toții sînt mult mai variați ca modele și au un calapod mai confortabil“ (ing. Florian Burduj). „Dar de ce culori atît de închise la costumele pentru tineri?“ (studentul Șerban Berindei). „Mi-am luat un sacou paspoalat la guler și la buzunare cu șuvițe de piele, sacou pe care îl port cu multă plăcere“ (Petre Dumitru, matrișer). „Dacă ești mai înalt și ai umerii lați, trebuie să ai neapărat un pîntece voluminos, altfel atîrnă hainele pe tine. Măsurile confecțiilor nu sînt bine rezolvate, după părerea mea“ (Lică Paleologu, matrișer). „De ce nu se înființează magazine speciale, în care să se prezinte — pentru sondarea gustului public — noutățile modei în confecții, tricotate, pantofi? De ce nu reușim să găsim acei ciorapi ajurați atît de moderni? Îmbrăcăminte pentru sport lasă încă de dorit: nu am găsit iarna aceste pulovere și pantaloni de schi decît numere mici“ (ing. Ioana Voinea).

„Există și magazine speciale pentru adolescenți? Nici nu știm; dovedă că nu au reușit să se facă cunoscut...“ (D-tru Răceu, tehnician).

Să încercăm cîteva concluzii.
— Nu există încă o suficientă informare în problemele culturii îmbrăcăminte. Rarele prezentări de modă pentru tineret nu sînt nici ele bine gîndite și organizate: e

o problemă la care ar putea medita împreună reprezentanții industriei ușoare, ai comerțului, și în care ar putea avea sprijinul mai substanțial al organizațiilor de tineret.

— Ar fi cazul să se treacă totuși la aplicarea rezultatelor măsurătorilor antropometrice, care au demonstrat necesitatea schimbării tiparelor din confecții.

— Frumusețea și varietatea sortimentelor de confecții prezentate la contractări ar trebui menținute în tocmă și în cantități masive în magazine.

— E necesară o lărgire (în întreaga țară) a rețelei comerciale destinate tineretului. Dar în această

problemă mai dorim să aflăm și opiniile tovarășilor din Ministerul Comerțului Interior.

● ÎN CURÎND: MAI MULTE MAGAZINE PENTRU TINERET ● MODELE TINEREȘTI DAR CULORI BĂTRÎNEȘTI ● LUNG E DRUMUL NOULUI...

— V-ați gîndit la tineret, tovarășe director? Ce le puneți la dispoziție prin magazinele de specialitate?

Am avut și acum, la ultimele contractări, discuții aprinse cu reprezentanții comerciali ai unor regiuni ca Suceava, Maramureș, ba chiar și Cluj, care s-au dovedit reținuți, excesiv de precauți în comandarea produselor mai îndrăznețe adresate tinerilor.

— Tocmai voiam să vă întrebăm ce părere aveți despre ultimele colecții prezentate la contractări de către fabricile de resort. Ni s-au părut cât se poate de promițătoare și rămîne — după cite ni s-a spus — ca dv. să decideți, în numele nostru, al cumpărătorilor, dacă sortimentele acestea vor apărea sau nu în magazine.

— E, într-adevăr, o colecție frumoasă, net superioară celor din anii trecuți. Sînt lucruri de gust, moderne. Poate prea mult destinate celor de 14-15 ani: după ce-au fost o vreme cam vitregiți, adolescenții au devenit acum preocuparea centrală a creatorilor de modă, care au cam dat în schimb uitării restul tineretului. Mă rog, e o deficiență ușor remediabilă.

— Modelele vă mulțumesc deci. Dar țesăturile, coloritul, calitatea lor? Tinerii pe care i-am consultat s-au plîns de culorile mult prea închise ale stofelor, de texturile neinteresante.

— Și au dreptate. Noi am fi contractat cu 30-40% mai multe sortimente dacă ar fi avut un colorit coresponsător.

— Spuneți că ați fost mulțumiți de colecțiile prezentate. Le veți oferi pe piață?

— Nu în totalitate...

— Nu înțelegem. De ce?

— Pentru că după lansarea comenzilor noastre, unele fabrici ne-au comunicat că nu ni le pot satisface: se pare că aceste comenzi nu au întrunit acea cantitate necesară pentru a se realiza în serie modelul sau metrajul necesar și că uneori ele au depășit posibilitățile respective de producție.

— Și dv. nu ați putut face asemenea comenzi care să întrunească cantitățile necesare, înlesnind astfel producția de serie a fabricilor?

— Ba da, dar și în această situație au fost cazuri, cînd unele întreprinderi nu ne-au onorat comenzile. Ne vom prezenta deci nesatisfăcător în compartimentele rochiilor de stofă pentru fete, a compleurilor, a pardesiurilor fantezi. Regretăm și acum modelele 15 929, 5 195, 12 746, 12 818 și altele din care industria nu ne-a putut livra nimic. Firește, aceste simple numere convenționale nu vă pot spune ceva dv., dar erau realmente modele atrăgătoare, bine gândite, care ar fi plăcut în mod precis tinerilor...

Ne punem atunci o firească întrebare: o dată ce contractările nu sînt doar prilejuri pentru demonstrarea virtuților de ingeniozitate, de gust, de simț al noutății — pe care le posedă creatorii noștri de modă; o dată ce fiecare colecție de modele adusă la contractări angajează fabrica respectivă, de ce mai sînt prezentate creații care nu pot fi apoi (din indiferent ce cauze) oferite comerțului? Numai pentru a atrage asupra întreprinderilor în cauză critici binemeritate? Ar fi

preferabil — ni se pare — ca simțul autocritic să acționeze preventiv. Preferabil și mai eficient.

SCURT DIALOG DESPRE CIORAPII AJURAȚI

La fabrica „Adesgo” vrem să aflăm de ce apar atît de greu și în cantități atît de mici ciorapii ajurați care sînt, se pare, foarte pe gustul tinerelor fete. Din cele 400 000 perechi de ciorapi pe care fabrica îi produce lunar, doar 3 000 sînt dantelați... Proporția e, într-adevăr, concludentă: noul intră destul de greu pe poarta fabricii.

— Dacă nu mă înșel, tovarășe director Mihai Dragomir, comerțul v-a cerut numai pentru primul trimestru al lui 1966 o cantitate de 25 000 perechi ciorapi ajurați... Dar dv. veți reuși să le oferiți cel mult 9-10 000. De ce un ritm atît de lent, de ce cantități atît de mici, și mai ales, de ce un singur model?

— Mașinile noastre nu sînt încă rodite pentru aceste modele... Se cere mai bine de o lună pînă a se putea adapta o mașină jacquart la producția aceasta... Și apoi, nu am avut fixat nici numele acestui produs nou și nici tipărit ambalajul... Nu vrem să-l lansăm fără „haina” coresponsătoare.

Cum s-ar spune, dacă haina face pe om, ambalajul face ciorapul... Argument, după părerea noastră, nesatisfăcător. Iar în ce privește termenul îndelungat pe care îl cere adaptarea mașinilor, trebuie să amintim că moda ciorapilor ajurați are o vîrstă de aproape doi ani: cite din lunile acestor ani ar fi putut fi pînă acum dăruite adaptării mașinilor și producerii unui produs așteptat cu atîta interes de tinerii noștri?

...ȘI PĂRERILE ȘCOLARILOR

La Cluj, directorul liceului „Nicolae Bălcescu” consideră că problemele din cadrul anchetei noastre, referitoare la vestimentația tinerilor, nu-și au rostul să fie discutate de elevi: „uniforma e uniformă”. Să fie chiar așa? Cu multă greutate ni s-a permis o discuție cu elevii frunțași din clasa a X-a și a XI-a, majoritatea făcînd parte din activul U.T.C. al școlii. Iată cîteva din părerile lor cu privire la confecții în general și la actualele uniforme școlare în special.

„Nu s-ar putea oare ca uniformele ce se pun acum în vînzare să aibă o linie mai modernă? Anul trecut, în școlile noastre s-au făcut măsurători antropometrice pentru încălțămînta destinată tinerilor. Sîntem dornici să știm cînd vor apărea în magazine pantofii realizați după noile calapoade?” (Cornel Bucșa, cl. a X-a). „Pentru noi, adolescențele, se găsesc confecții puține, poate și datorită faptului că în Cluj nu există un magazin destinat produselor specifice vârstei noastre. Sîntem obligate să ne facem cumpărăturile ori de la magazinele pentru copii, ori de la cele pentru vîrstnici. Rar întîlnim uniforme pe măsură. Bluzele sînt prea scurte, gulerile prea lungi sau prea scurte, gulerele nu sînt bine croite” (Mendel Adela, cl. a X-a). „Uniformele ar trebui să fie mai adecvate sezonului, vara și toamna socot că ar trebui să purtăm vestimentație de o culoare mai deschisă” (Fărcașan Mircea, cl. a X-a). „Am căutat pulovere și pantaloni pentru schi — atunci cînd trebuia să facem excursii — dar nu am găsit. Apar foarte rar în magazine și atunci cînd apar le poți obține numai dacă ai rude sau prieteni printre vînzători. Același este și situația hanoracelor” (Stoian Daniela, cl. a X-a). „Aș dori să găsesc în magazine pantofi cu toc jos de o calitate mai bună, mai rezistenți, întrucît la școală ni se cer pentru uniformă numai pantofi cu tocul jos” (Moraru Dorina, cl. a X-a). „Uniformele fetelor ar trebui să fie croite mai generos, pentru că se răresc și se întind în spate. Nu se găsesc în magazinele sportive șorturi, tricourile sînt prea largi sau se lărgesc foarte repede” (Rusu Mariana, cl. a X-a). „De ce în expoziții apar fel de fel de modele frumoase și în magazine nu? Degeaba completăm acolo diverse formule, dacă opiniile noastre nu au nici un ecou pe piață” (Cosma Daniela, cl. a X-a).

UNDE VĂ ÎNTÎLNIȚI PENTRU O DISCUȚIE CU PRIETENII SÎNTEȚI MULȚUMIT DE CAFÉ-BARURILE ȘI COFETĂRIILE ORAȘULUI? UNDE DANSAȚI ÎN DUPĂ-AMIAZA LIBERĂ? CÎTE CEVA DESPRE DRUMEȚIILE TINEREȘTI PRIN ȚARĂ.

Despre toate acestea veți putea citi în partea a doua a anchetei noastre.

— Dar nu numai prin ele (în fond, există deocamdată numai două în Capitală), ci și prin raioanele specializate din fiecare magazin mai însemnat — ține să precizeze tov. Pavel Vereș, director general adjunct în Ministerul Comerțului Interior.

— Să înțelegem prin aceasta că apreciați drept satisfăcătoare rețeaua comercială destinată produselor pentru tineri?

— Nicidecum. Tocmai au fost date dispoziții conducerii întreprinderilor noastre să ia legături cu direcțiile comerciale ale sfaturilor populare pentru a se înființa în fiecare centru regional cîte un magazin de confecții pentru adolescenți.

nicolae TITULESCU

un prieten
activ
al păcii

Nicolae Titulescu alături de N. Iorga, cunoscutul savant și om politic român.

La 17 martie 1941 a încetat din viață, în sudul Franței, într-o vilă modestă situată la Cap Martin, în vecinătatea orașului Cannes, Nicolae Titulescu.

În primăvara aceea — de acum 25 de ani — în zgomotul asurzitor al celui mai mare și mai groaznic dintre războaie, moartea unui om, a unui „dintre cei mai activi amici ai păcii“, a trecut neobservată. Nu este de mirare că în Franța pe jumătate ocupată, știrea morții lui Titulescu abia dacă s-a strecurat printre informațiile de presă; dar chiar în țara lui, aflată sub apăsarea sufocantă a dictaturii antonesciene, moartea acestui om de seamă a fost înconjurată de tăcere. Puțini erau cei ce au înclinat fruntea, covârșiți de emoție și întristare. Ei au considerat dispariția lui Titulescu drept concluzia funebră a unui act de asasinat politic, săvârșit cu cinci ani înainte, pe furiș, în intimitatea cabinetului de lucru al lui Carol al II-lea, când Titulescu a fost înlăturat, fără nici un temei și fără vreo explicație, de la Ministerul de Externe și din viața politică a României.

★

Născut la 4 martie 1888 la Craiova, Nicolae Titulescu a absolvit liceul în orașul natal, apoi a plecat la studii în Franța. La 21 de ani s-a înapoiat în țară cu diploma Facultății de drept din Paris și a debutat în cariera universitară, la catedra de drept civil de la Iași. Până în 1920, la Iași și la București, Titulescu a fost unul dintre cei mai ascultați profesori universitari. Strălucitor în expunere, impecabil în documentarea științifică și cu adevărat creator în interpretarea dreptului, el a făurit un stil de gândire și de exprimare juridică păstrat cu admirație de studenții săi.

Curând după primul război mondial, Titulescu a intrat în viața

politică. Numit ministru de finanțe, într-un moment când finanțele publice erau în derivă, el a dovedit competență și autoritate în problemele departamentului. Cariera diplomatică și-a început-o ca membru al delegației române la Conferința de pace de la Paris. Semnătura lui se găsește pe Tratatul de la Trianon.

Personalitate originală, puternică și fermecătoare prin mijloace mai subtile decât atributele fizice, mare talent oratoric reflectat deopotrivă de bine în intervențiile de la tribună și în convorbirile din cancelariile politice, Titulescu a obținut de îndată un loc de frunte în diplomație. Din 1924, când este numit ministru plenipotențiar al României la Londra, pînă în 1936, când i se sustrage portofoliul de ministru de externe, el a fost mereu în primele rînduri ale vieții politice europene. Servind cu devotament și cu înțelegere profundă interesele poporului român, chiar peste capul și în orice caz peste posibilitatea de pricepere a guvernelor regale din care făcea parte ca un fel de ministru vitreg, Titulescu a urmărit, în mod ferm, crearea și consolidarea unei doctrine a păcii. El a simțit înaintea multor oameni politici primejdia ascensiunii fascismului. În 1933, după ce contribuise direct la încheierea unui grup regional de susținere a păcii, „Mica înțelegere” (România, Cehoslovacia, Iugoslavia), Titulescu s-a făcut remarcant prin vigoarea cu care a atras atenția asupra pericolului stîrnit de complicitatea Hitler-Mussolini.

Acest diplomat clarvăzător, a cărui viață a fost scurtată în mod deliberat, a mai putut constata doar că a prevăzut, cu o dureasă justete, evenimentele tragice care au urmat în arena europeană. Îndepărtat cu perfidie din țara sa, bolnav de amărăciune, Titulescu s-a stins, în circumstanțe nelămurite încă pe de-a întregul, înainte de a vedea prăbușirea regimurilor reacționare, de opresiune.

După un sfert de veac, personalitatea lui este restabilă în cadrul ei exact și i se conferă prețuirea cuvenită din partea României de azi, țară socialistă. Poate că Nicolae Titulescu nu ar fi crezut în posibilitatea acestei uriașe prefaceri structurale. Spirit hrănit de filozofia idealistă, strîns în corsetul prejudecăților burgheze despre relațiile sociale, el abia dacă întrezărea adevărul în interpretarea istoriei și, ca mulți intelectuali din acea vreme, nu a știut să tragă concluzii exacte din mersul evenimentelor. Spre deosebire, însă, de alți contemporani ai săi — și spre cinstea lui — Titulescu a fost un luptător consecvent pentru pace, în numele unei concepții democratice a relațiilor internaționale. El a afirmat și a apărat ideea de suveranitate națională, susținînd dreptul legitim și egal al tuturor popoarelor, mari și mici, de a se dezvolta în condițiile lor specifice, și a întregit acest concept de suveranitate doar prin obligația ca el să fie o funcție utilă în apărarea colectivă a păcii.

În momentul când climatul internațional turbure, instabil, a îndăruit lui Mussolini să atace nejustificat Etiopia, în 1935, Nicolae Titulescu, delegat al României la Societatea Națiunilor, a fost cel mai activ adversar al acestui act de agresiune. Imediat s-a declanșat împotriva lui o campanie furibundă a presei fasciste, nu numai la Roma și la Berlin, dar chiar și la București. Titulescu a rămas neclintit, a continuat să afirme cu virulență, în condiții dramatice, în discursuri întrerupte de urletele unor ziaristi fasciști, în sala de ședințe a Societății Națiunilor, credința lui că popoarele trebuie să se smulgă din pasivitate, să se unească pentru a abolii războiul ca fenomen social și a impune rezolvarea itigiilor dintre state prin mijloace pașnice.

Ideile lui Titulescu în privința unei diplomații active, puse nemijlocit în serviciul păcii, pot fi sintetizate astfel: popoarele trebuie să formeze state libere, suverane, ferite de amestecul alora în treburile lor interne; statele trebuie să practice respectul reciproc și egalitatea în drepturi, indiferent de proporțiile lor fizice, conformîndu-se riguros și de bună-credință obligațiilor internaționale asumate prin tratate sau prin participarea la organizațiile internaționale; statele trebuie să fie apte și libere de a se asocia în grupări regionale cu scopuri exclusiv pașnice și de a dera la sisteme de securitate colectivă, în vederea garantării cit mai solide a păcii.

Aceste idei, expuse în lucrarea „Dinamica păcii” și în nuneoase discursuri rostite mai ales la Societatea Națiunilor, au contribuit ca Nicolae Titulescu să fie prețuit ca unul din cei mai de seamă gînditori în domeniul dreptului și politicii internaționale a răstimpul dintre cele două războaie mondiale.

Nu poate fi lipsită de temeii convingerea că modul acesta de a îndi, întărit de o acțiune perseverentă pentru organizarea unor sisteme de apărare a păcii, a atras împotriva lui Titulescu reacțiile violente ale agenților axei Hitler-Mussolini. Ei au operat pe colite, intervenind în viața politică internă a României, intimidînd un rege maniac și abulic, asociindu-și o camarilă de oameni politici invidioși, corupți, pentru a-l înlătura pe Titulescu de la finisterul de Externe. Lovitura a fost pregătită minuțios și a eșuat. Prin aceasta, autoritatea morală a lui Titulescu nu a fost lterată, dar glasul lui, strigătul lui de alarmă a fost din ce în ce mai greu de auzit, pînă s-a stins și ultimul ecou.

Iată de ce este un act de înalt patriotism, demn de conținutul remurilor noi pe care le trăim în țara noastră socialistă, rememorarea personalității lui Titulescu și punerea în lumină a conceptiilor lui active despre apărarea păcii prin colaborarea statelor avertane, egale în drepturi și însuflețite de respect reciproc.

M. GRIGORESCU

CE TREBUIE SĂ ȘTIM

15-22 martie,
recensămîntul populației
și al locuințelor

10 ÎNTREBĂRI... ȘI TOT ATÎTEA RĂSPUNSURI

1. cînd începe și cît timp durează înregistrarea de către recenzori a populației și locuințelor?

Înregistrarea datelor cu privire la populație și locuințe se face de către recenzori, începînd din ziua de 15 martie 1966, ora 8 dimineața și se termină în ziua de 22 martie. Cu două zile înainte de această dată, adică în zilele de 13 și 14 martie, recenzorii vor vizita toate locuințele. Cu această ocazie, recenzorii vor sta de vorbă cu locatarii asupra modului cum se va face înregistrarea, recomandînd populației să se pregătească pentru a da răspunsuri cît mai exacte la întrebările din formulare.

Deși înregistrarea se face timp de 8 zile, fiecare persoană va declara situația existentă la ora „zero” (miezul nopții), din noaptea de 14 spre 15 martie 1966. La recensămînt ora „zero” se numește momentul critic al recensămîntului.

2. cum se fac înregistrările?

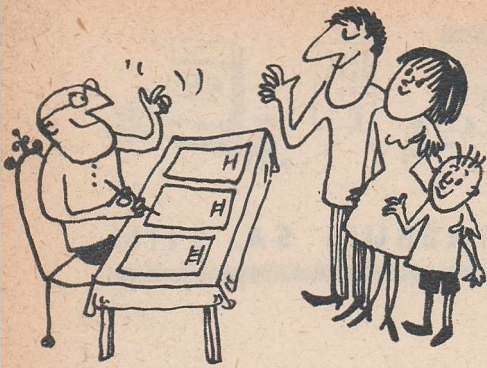
Începînd din ziua de 15 martie 1966, ora 8 dimineața, recenzorii vor merge din locuință în locuință pentru a pune întrebările

necesare completării formularelor de recensămînt. Principalele formulare care servesc pentru culegerea datelor sînt: *Lista membrilor gospodăriei* — care se completează pentru fiecare gospodărie din locuință (pe acest formular se înscriu toți membrii unei gospodării); *Buletinul locuinței* — se completează cîte un formular pentru fiecare locuință (apartament); *Buletinul clădirii* — care se completează pentru clădirile de locuit sau alte clădiri în care se află una sau mai multe locuințe. Recenzorii au obligația să înscrie cu exactitate în formularele respective, răspunsurile date de populație. Ei nu vor pune alte întrebări populației decît cele necesare completării formularelor. După înscrierea răspunsurilor în formulare, recenzorul e obligat să citească persoanei recenzate datele înscrise, pentru a se convinge că înregistrarea s-a făcut corect și fără omisiuni.

3. cum sînt înregistrați membrii unei gospodării în „lista membrilor gospodăriei”?

În această listă se înscriu toți membrii unei gospodării, adică persoanele care locuiesc în mod obișnuit împreună avînd în general legături de rudenie și care participă

(continuare în pag. 10)

în totalitate sau parțial la formarea și cheltuirea veniturilor gospodăriei. Pot face parte dintr-o gospodărie și persoane care deși n-au nici o legătură de rudenie cu ceilalți membri, locuiesc și se gospodăresc împreună cu aceștia ca, de exemplu, copii neînțiați sau aflați în plasament familial, bătrâni sau alte persoane aflate în întreținerea gospodăriei.

Nu se consideră membri ai gospodăriei elevii sau studenții care se află în gazdă și alte persoane venite pentru lucru, precum și persoanele angajate pentru munci casnice, chiar dacă iau masa și locuiesc în mod obișnuit cu ceilalți membri ai gospodăriei.

Nu vor fi declarați ca membri ai gospodăriei acei membri care au plecat definitiv din gospodărie în urma căsătoriei sau datorită altor cauze.

4. cum trebuie să se răspundă la întrebarea privind anul stabilirii în localitate?

În afara persoanelor care locuiesc neîntrerupt de la naștere în localitate mai sînt și persoane care s-au născut în alte localități și s-au mutat în urma schimbării locului de muncă, căsătoriei sau altor cauze. Cu ocazia recensămîntului e necesar ca fiecare persoană care n-a locuit tot timpul în localitatea în care s-a născut sau în care își are domiciliul la data recensămîntului să declare anul cînd s-a stabilit în localitate.

Nu se consideră că s-au mutat din altă localitate persoanele care au fost plecate pentru satisfacerea stagiului militar, la studii, pentru împlinirea unor pedepse privative de libertate, pentru diferite munci sezoniere, pentru tratament medical, pentru îndeplinirea sarcinilor de serviciu în străinătate, precum și persoanele evacuate din localitate în timpul războiului — dacă au revenit în localitatea unde s-au născut.

5. cum se declară vîrsta?

Pentru stabilirea exactă a vîrstei, persoanele vor declara recenzorului anul, luna și ziua cînd s-au născut. Vor fi consultate, în acest sens, buletinul de identitate, certificatul de naștere sau de căsătorie, livretul militar sau alte documente din care rezultă aceste date.

În cazul cînd unele persoane în vîrstă înaintată au uitat anul nașterii și nici nu posedă documente din care să rezulte acestea, persoanele sînt rugate să-și amintească dacă data nașterii nu este apropiată de un eveniment important sau de o sărbătoare; în cazul că o persoană cunoaște anul căsătoriei și vîrsta pe care a avut-o cînd s-a căsătorit sau anul cînd a făcut armata etc., este indicat să declare

aceste date ca recenzorul să poată stabili în mod indirect data nașterii.

6. cum se răspunde la întrebarea privind pregătirea școlară?

Fiecare persoană va declara ultima școală pe care a absolvit-o chiar dacă nu a obținut certificat sau diplomă de absolvire (maturitate, bacalaureat, examen de stat etc.). În cazul cînd n-a terminat școala pe care a început-o, să declare ultima clasă sau anul cînd au fost înscriși.

Persoanele care la data recensămîntului urmează o școală, vor declara clasa sau anul în care sînt înscriși și la ce școală urmează.

Dacă o persoană a absolvit două sau mai multe școli de același grad, se va declara școala pe care persoana recenzată o consideră că este mai apropiată de profesia sa.

7. care este locul dv. de muncă?

Fiecare persoană care are o ocupație aducătoare de venit (în bani sau în natură) va declara în mod precis și amănunțit locul unde prestează munca. Trebuie declarat locul de muncă cu denumirea acestuia, fără prescurtări, așa ca să reiasă în mod clar felul activității sau instituția unde lucrează (nu se va declara I.T.B., ci Întreprinderea de transporturi București; nu T.R.C., ci Trustul regional de construcții) etc.

În toate cazurile în afară de denumirea și de obiectul unității, în care lucrează persoana recenzată, este necesar să se declare dacă unitatea aparține sectorului de stat sau cooperatist, dacă aparține unei organizații obștești sau dacă persoana respectivă lucrează în sectorul individual.

8. ce ocupație aveți?

Fiecare persoană va declara concret ocupația cu care se îndeletnicește la locul de muncă pe care l-a declarat, dînd lămuririle necesare din care să rezulte specificul muncii, meseria și specialitatea în ocupație. Pentru stabilirea concretă a meseriei este insuficient să se declare numai săpător, mecanic, sonдор, gravor, topitor, inginer, maistru etc., aceste date nefiind destul de complete, ci se va declara săpător în construcții, mecanic reparații auto, sonдор la intervenții sonde, gravor mecanic, topitor-turnător de metale și aliaje neferoase, inginer tehnolog, maistru extracție țitei etc.

Persoanele cu funcții administrative, din instituții sau întreprinderi, trebuie să declare precis munca pe care o îndeplinesc. De pildă: eco-

nomist contabil, director administrativ, director tehnic, șef serviciu producție, șef contabil etc. și nu simplu economist, director, șef serviciu etc.

Dacă o persoană cumulează două sau mai multe ocupații remunerate, sau exercită alternativ două sau mai multe ocupații aducătoare de venit, atunci va declara ocupația pe care o practică cel mai mult, adică cea mai mare parte din timp.

În afară de persoanele care au o ocupație aducătoare de venit, sînt și unele persoane care deși n-au o ocupație au o sursă de existență. Aceste persoane vor declara sursa de existență, ca de exemplu, pensie, bursă, sau faptul că sînt întreținute de către o organizație de stat, cooperativă agricolă de producție etc. indicînd ocupația și locul de muncă avute înainte de a fi în aceste situații.

Femeile care se îndeletnicesc numai cu munca casnică, cresc copii, precum și persoanele care n-au nici o ocupație și nici un venit (bursă, pensie, venit din chirie etc.), ci trăiesc din venitul altor persoane se vor declara persoane întreținute, indicînd ocupația și locul de muncă al persoanei care le întreține.

9. ce se va înregistra în buletinul clădirii?

Cu ocazia recensămîntului din martie 1966, recenzorii vor completa formularul L₁ — Buletinul clădirii, pentru clădirile de locuit și pentru cele cu unități de locuit, în comun, precum și pentru clădirile cu altă destinație în care se află una sau mai multe locuințe.

Prin clădire se înțelege o construcție ce se ridică deasupra solului, care formează un tot din punct de vedere constructiv și arhitectonic.

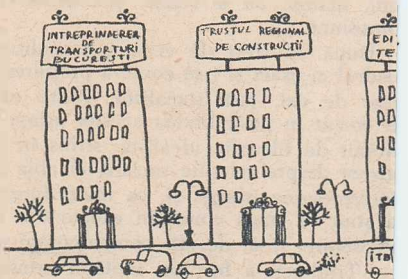
În formular, pentru fiecare clădire se vor înregistra: *date generale*: scopul în care e folosită clădirea (clădire de locuit, clădire cu altă destinație în care se află locuințe, clădire cu unități de locuit în comun), tipul clădirii de locuit (clădire individuală cu o locuință, clădire tip bloc); anul cînd a fost construită clădirea sau situația ei prezentă (locuită total sau parțial; în curs de construcție, ocupată de constructori; neocupată) și forma de proprietate a clădirii (proprietate de stat, proprietate cooperatistă, proprietate a organizațiilor obștești, proprietate a cultelor și comunităților religioase, proprietate personală, proprietate mixtă). De asemenea, se vor înregistra caracteristicile clădirii: materialul de construcție al pereților exteriori și planșeelor, materialul de construcție al învelitorii acoperișului, numărul nivelurilor și etajelor, suprafața construită desfășurată și gradul de uzură a clădirii de locuit. În formular se vor înregistra racordurile și instalațiile de care dispune clădirea privind energia electrică, apă

canalizare, ascensor, instalație de încălzire centrală și felul combustibilului, garajele situate în clădirile de locuit cît și în alte construcții aflate în cuprinsul curții.

Cu ocazia recensămîntului vor fi recenzate toate locuințele indiferent dacă acestea sînt situate în clădiri de locuit, în clădiri cu altă destinație, în construcții provizorii, construcții gospodărești sau dependințe izolate de clădiri (bucătării independente, garaje, magazii etc.), dependințe și spații cu altă destinație din clădire (uscătorie, spălătorie, pivniță, pod etc.) sau unitate mobilă locuită permanent (vagon, remorcă, șlep etc.).

10. cum se va completa buletinul locuinței?

Prin locuință se înțelege una sau mai multe camere de locuit, în general prevăzute cu dependințe (bu-

cătărie, baie etc.), care au fost construite, transformate sau amenajate cu scopul de a fi locuite de o singură gospodărie, avînd intrare separată din casa scării, coridor, curte, stradă etc. Unele locuințe pot avea două intrări, una principală și alta de serviciu.

Date generale privind locuința: tipul locuinței (locuință propriu-zisă, camere locuite permanent, situat în unități de locuit în comun, locuință din necesitate), dacă este sau nu ocupată, nivelul la care este situată și forma de proprietate. De asemenea, se vor înregistra caracteristicile locuinței, suprafața fiecărei camere de locuit; numărul suprafața încăperilor folosite din necesitate pentru locuit și materialul pardoselii camerelor de locuit; dependințele locuințelor (bucătărie, baie și closetul), precum și unele instalații de care dispun, modul de alimentare cu apă rece sau cald, canalizare, energie electrică și felul încălzirii.

La rubrica modul de folosință locuinței se va indica numărul gospodăriilor care ocupă locuința, și pentru fiecare gospodărie: titlul sub care deține locuința (proprietate, chirie, alte situații), numărul de membri, numărul și suprafața camerelor de locuit (pentru locuințe propriu-zise) și numărul și suprafața încăperilor din necesitate (pentru locuințele din necesitate), modul de folosință a bucătăriei și băii (exclusivitate sau în comun).

Contribuind cu toții la buna desfășurare a acțiunii de înregistrare recensămîntului își va atinge scopul său principal, acela de cunoaștere cît mai exactă a realităților noastre social-economice pentru realizarea sarcinilor trasate de Congresul IX-lea al P.C.R., de dezvoltare economiei noastre naționale, de dicare, în continuare, a nivelului trai material și cultural al populației.

AI. MAXIMILIA

Palatul ducal din Urbino
— „Fațada turnurilor”.

Portretul unei nobile —
pictură de Rafael, aflată
în Palatul din Urbino.

opas

RBINO,

rașul

i

rafael

ramante

Multe orașe ale evului mediu sau ale Renașterii italiene au păstrat fructul cărnos al artei în coaja dură a unor uriașe ziduri de cazemată, care l-au salvat proaspăt, ca într-un frigider secular: picturi, statui, palate se află la locul lor, în ambianța însăși în care au fost create. Asprele lupte anarhice și semețe dintre principii rinascențiști au lăsat timp și acumulări de valori artistice, văzute uneori ca un adaos la titlurile nobiliare. Seniorii aceștia strângeau operele de artă din pasiune și gust, dar și ca pe niște pachete de acțiuni pentru jocul de bursă al renumelui, în timpul vieții și mai ales în perspectiva posterității.

Când intri în orașul Urbino, astăzi centru de efervescență universitară, îți dai seama că ducele Federico de Montefeltro, stăpînul ținutului, condotier faimos contemporan cu Ștefan cel Mare, a văzut bine mizînd nu numai pe spadă, ci și pe ocrotirea artelor. Cele patru secole și jumătate de la moartea sa au trecut ca nimic peste numele lui, prezent astăzi aici și în toată Italia, cu strălucire, lingă acelea ale concetățenilor săi, Rafael și Bramante.

Chior și șchiop prin accident, pe cît de scund pe atît de urît la chip, Federico de Montefeltro își lua revanșa, ca să spunem așa, față de acest destin al fizicului său, cu deosebire prin încurajarea culturii. Palatul ridicat de el la Urbino apare acum, ca și pe atunci, drept o adevărată minune a Renașterii. Edificiul acesta de tipul denumit „arhitectură-cristal”, în afară de faptul că folosește aproape funcțional locul pe care este ridicat, o colină gigantică, și destinația încăperilor sale, ca și jocul de „plinuri” și „goluri”, posedă pe de altă parte splendide podoabe pe care numărul lor redus le evidențiază la maximum. Acest palat era un „templu al muzelor”, pe frontispiciul căruia stă scrisă o inscripție care vorbește despre o „puritate a inimii” necesară celui care trecea pragul templului artelor. Ideea ne apare cu atît mai nobilă, dacă ne gîndim că epoca în care au fost săpate aceste cuvinte este aceeași cu a diabolicului Cezar Borgia, fiul favorit al papei Alexandru, devenit pentru un timp, prin înșelăciune și crimă, după moartea ducelui Federico, stăpînul orașului Urbino.

În adevăr centrul de cultură ce s-a creat în palatul de la Urbino încă din a doua jumătate a secolului al XV-lea

a fost unul din cele mai lipsite de intrigi, trufii și ipocrizii proprii curților ducale. Baldassare Castiglione a transpus în „Il cortegiano”, tratat celebru asupra moravurilor Renașterii, viața aceasta din Urbino la care participau zi cu zi, alături de Pietro Bembo, cardinalul Bibbiena și un pictor ca Piero della Francesca, socotit împreună cu Masaccio drept un mare reformator al picturii vremii. În climatul acesta au crescut și cei doi fii de geniu ai orașului Urbino, arhitectul Bramante (1444-1514) și marele pictor Rafael Sanzio (1483-1520), mort din nefericire la o vîrstă așa de tînără.

În jurul palatului de la Urbino, socotit el însuși aproape un oraș, se adună strîns între zidurile înconjurătoare de la poalele colinei orașul propriu-zis, unul din cele mai intact păstrate pînă astăzi în forma lor medievală și rinascențistă. Această încremenire, spre a spune așa, a înfățișării sale materiale contrastează cu reînnoirea și dezvoltarea neîncetată a vieții culturale, care în momentul de față se arată îndeosebi în activitatea unei universități de faimă, frecventată de peste zece mii de studenți veniți de pe coastele Mării Adriatice. Palatul ducal cu valorile lui, ca și universitatea, reprezintă obiectul principal al mîndriei orașului Urbino. Universitatea este condusă și însuflețită de douăzeci de ani încoace, fără întrerupere, de ilustrul critic literar și profesor Carlo Bo, înconjurat cu devotament de intelectualitatea și cetățenii orașului, căruia i-a dat o nouă strălucire culturală. Pe lingă universitate și afiliată ei, funcționează o academie ce poartă numele lui Rafael, al cărei obiectiv este cercetarea întregii arte italiene, a momentului rafaelian. Voi menționa că, de curînd, prin interesul călduros depus de rectorul Carlo Bo, s-au creat la Universitatea din Urbino, în cadrul facultăților de litere, filozofie și pedagogie, cursuri de limba și literatura română și că pentru perioada de vară din 1965 universitatea a oferit trei burse studenților români, care s-au înfîlțit acolo cu colegi din toate părțile lumii. Devenit după ultimul război un fel de nou Heidelberg, orașul Urbino a adăugat faimei sale de centru de artă și turistic pe aceea a unui focar internațional de cultură.

Dragoș VRÂNCEANU

În „tara cerului albastru”

— note de călătorie din R. P. Mongolă —
de prof. dr. D. RUSU, prorector al Universității „Al. I. Cuza” din Iași

Cu arcul și sabia în mână, în fruntea unui neînsemnat trib de păstori de la marginea deșertului Gobi, el a contopit într-un singur popor, în decurs de numai două decenii, pe toți nomazii stepelor dintre Munții Altai și Kingan, dându-le numele de mongoli — după ce în anul 1206 fusese proclamat „domnitor al domnitorilor” asupra primului imperiu mongol. Numele lui beneficiază azi de prea mare toleranță ortografică, pronunțându-se și scriindu-se cu prea multe derogări: Gingis, Genghis, Chinghis și poate și altfel. Francezii de pildă, îl numesc Gengis-khan; în limba germană are numele de Tshingis-Chan, iar în engleză Gengis-Han.

Cum și l-o fi scris cu mâna proprie marele han — căci istoricii spun că el este acela care a introdus scrisul în Mongolia — este o chestiune destul de încurcată. E greu de lămurit acest lucru chiar în țara dispărutei capitale Karakorum. Desigur, a știut-o mai bine nepotul său, Kubilai-kan-han (1260-1294), care și-a întins împărăția peste toată Asia, sau poate Tamerlan, care a reconstituit imperiul între anii 1369 și 1405...

Țara cunoscută înainte de primul război mondial sub denumirea de Mongolia Exterioară a fost numită după victoria revoluției populare din iulie 1921 Bugud Nair Amtah Mongol Arat Olos — Republica Populară Mongolă.

Pe o suprafață cât cea a Franței, Spaniei, Belgiei, Olandei, R.F. Germaniei și Angliei luate la un loc, trăiește în prezent o populație ce depășește cu puțin un milion de locuitori.

Nu a trecut prea mult timp de când Mongolia era un stat feudal înapoiat, în frunte cu „Dumnezeu cel viu” — Bogdogheghen, marele preot Lama. Populația formată din arați nomazi, dublu exploatați de monarhia feudalo-clericală și de crotropitori străini, se ocupa în condiții primitive de creșterea vitelor și de vânătoare, trăia în corturi mizere. Analfabetismul era aproape general, foametea cronică, iar bolile făceau ravagii.

Distanța dintre țara noastră și R. P. Mongolă — situată în inima Asiei — este de ordinul miilor de kilometri. După o confortabilă călătorie pe calea aerului, am aterizat în sfârșit în capitala mongolă, la Ulan-Bator. Numele vechi al orașului era Urga, cunoscut încă de acum 700 de ani din descrierile lui Marco Polo — așezare cu numeroase mănăstiri, care-i aduseseră faima de oraș sfânt.

Ulan-Bator — peste 200 000 locuitori — este un oraș în plină dezvoltare, în care au fost ridicate, potrivit unui plan modern de sistematizare, construcții impozante, blocuri cu multe etaje, lăsând în urmă mi-

cile iurte, care mai formează totuși periferia orașului.

Palatul Marelui Hural, Institutul de științe economice, Universitatea, Teatrul de operă și balet, un mare hotel sînt câteva din clădirile ce se înalță spectaculos în marea piață Suhe-Bator.

Creșterea vitelor (peste 22 000 000 capete) este o ramură principală a economiei. Dar turmele de vite — oricît de numeroase ar fi — nu pot fi factorul esențial al progresului social. R. P. Mongolă a început opera de industrializare socialistă de la zero. Astăzi statisticile consemnează dezvoltarea diverselor ramuri ale industriei: ușoară, energetică, minieră, de prelucrare a lemnului, a materialelor de construcție etc., iar planul cincinal (1966-1970) prevede dublarea producției industriale globale.

La unitatea textilă a combinatului Cioibalsan (fabrică de prelucrare a pieilor, întreprindere textilă, fabrică de încălțăminte) am văzut utilaje moderne, cu o înaltă productivitate. La banda rulantă a fabricii de încălțăminte, muncitori cu o bună calificare executau operații cronometrate științifice.

Am vizitat, în timpul șederii mele la Ulan-Bator, Academia Republicii Populare Mongole. Tovarășul Serețer, secretarul Academiei, doctor în științe economice, a arătat că, deși bazele cercetării științifice s-au pus în 1921, abia în 1961 au fost create condițiile pentru înființarea Academiei.

În cadrul Academiei funcționează în prezent nouă institute de cercetări științifice. Din 1962 a luat ființă și un institut de cercetări economice, cu trei secții: agricultură, investiții și economia transporturilor.

Mă interesau, cum era și firesc, problemele învățămîntului. Stînd de vorbă cu tov. Puntagnorov, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, președintele Comitetului pentru învățămîntul superior, acesta mi-a arătat că Universitatea mongolă, deși tînără (1942), a îndeplinit un rol însemnat în culturalizarea țării. S-a avut în vedere în primul rînd concordanța dintre formarea cadrelor de specialişti și principalele obiective ale planului cincinal. În ultimii patru ani au fost pregătiți peste 10 000 specialiști cu calificare superioară și medie. Astăzi în R.P. Mongolă funcționează 12 institute de învățămînt superior, în care studiază 10 000 de studenți.

Însoțit de secretarul institutului, care e totodată și președintele Asociației România-Mongolia, am vizitat și Institutul de științe economice, format din patru facultăți cu 1 300 studenți. Clădirea este nouă, modernă, cu săli de curs și amfiteatre spațioase; ea dispune de un mare amfiteatru folosit și pentru spectacole și de o frumoasă bibliotecă, cu săli de lectură bine amenajate. Bi-

blioteca de specialitate numără peste 70 000 volume.

Biblioteca centrală a capitalei mongole a adunat pînă în prezent un milion de cărți orientale și din Europa, dispunînd de cele mai de seamă lucrări tipărite pe teritoriul Mongoliei, precum și de manuscrise și cărți rare. Biblioteca întreține relații cu 40 de biblioteci de peste hotare, primind peste 14 000 de cărți și reviste anual. Atît la Institutul de științe economice, cît și aici, la bibliotecă, au fost organizate standuri de cărți românești, în care lucrările noastre de știință, de literatură și artă sînt bine reprezentate.

★

Mi-am continuat călătoria prin R.P. Mongolă, mergînd la Darhan, oraș situat la o distanță de circa 240 km de Ulan-Bator, într-o regiune bogată în zăcăminte de cărbuni. În 1940 — mi s-a spus — aici nu era nimic, nici măcar o iurtă. Orașul s-a construit în deșert. Azi sînt șantiere pretutindeni — pentru construcții de locuințe, construcții de hidro și termocentrale, unități industriale.

Complexul industrial-energetic de la Darhan a și fost pus parțial în funcțiune anul trecut. Dintre unitățile sale au intrat în producție o centrală electrică cu o putere de 100 000 kW, o fabrică de ciment cu o capacitate anuală de peste 200 000 tone și exploatarea carbonifere totalizînd peste 1 000 000 tone cărbune. Împreună cu industria capitalei, combinatul va constitui baza producției industriale a R. P. Mongole.

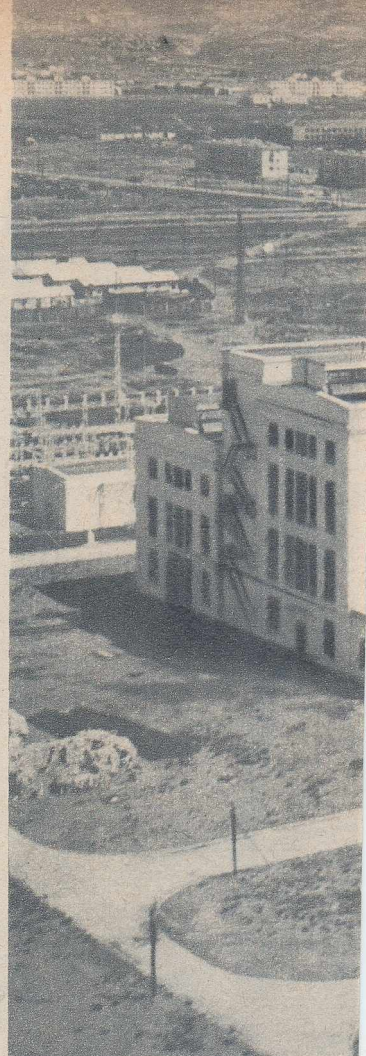
Subsolul regiunii Darhan este bogat în zăcăminte de cărbuni și minereu de fier, iar solul este propice culturilor agricole și pășunilor. Gospodăria agricolă de stat Darhan a fost înființată în 1959. În ciuda cliimei, aci se cultivă grîu, porumb și numeroase sorturi de legume.

Am văzut și laboratoarele stațiunii agricole experimentale Zun-hara, înzestrate cu aparatură modernă de cercetare, o școală de 11 ani, cu peste 1 000 elevi, stînd mărturie tendinței de lichidare a nomadismului și de modernizare a vieții mongolilor.

★

Tabloul vieții mongolilor, a milenarei lor istorii din cele mai vechi timpuri pînă în zilele noastre, se desfășoară sub ochii noștri în sălile muzeelor. Obiecte de artă, îmbrăcăminte, podoabe, vase, mobilier și veselă, covoare, tablouri și arme, unelte, cioplituri în lemn și statui din diferite epoci furnizează vizitatorului aspecte ale trecutului istoric și cultural al Mongoliei, din cele mai îndepărtate timpuri, pînă în epoca lui Gengis-han și apoi, pînă în contemporaneitate.

Imaginea cea mai veridică a transformării unui stat feudal înapoiat

▲ Termocentrală în apropierea capitalei mongole.

▲ Bogatul și pitorescul port popular mongol.

într-o țară agrar-industrială modernă, a unor păstori nomazi în ce teni stabili stă, înainte de tot înaintea ochilor noștri în construcțiile industriale și civile de la Darhan și Ulan-Bator, în institutele de cercetări științifice ale Academiei mongole. Iar despre dezvoltarea ulterioară a acestei țări ne vorbesc obiectivele planului cincinal.

Nu putem încheia această scriere a călătoriei noastre prin „Țara cerului albastru” — cum i se spune — fără să amintim lărga pitalitate și cordialitate a tuturor aceluia cu care ne-am întîlnit, schimbat păreri și am făurit niște nuni de noi întîlniri.

vârstele
telespectatorilor (I)

pătratul alb

Cind elevii din clasa a II-a D și-au împărtășit reciproc impresiile despre piesa „Patima de sub ulmi”, învățătoarea a adresat televiziunii o scrisoare prin care cerea ca, la o anumită oră, sau măcar înainte de unele emisiuni, crainica să ne avertizeze: „Părinți, trimiteți-vă copiii la culcare”. O asemenea invitație ar echivala, oarecum, cu „pătratul alb” care apare pe ecranele televiziunii franceze ori de câte ori urmează o emisiune contraindicată celor mici. Eficacitatea unor asemenea metode este discutabilă. Pentru oricine cunoaște cât de cit psihologia copilului, este limpede că, atunci când părinții vor lipsi de acasă, el va urmări cu atenție și lăcomie mai ales ceea ce poartă ispititoare etichetă „interzis”. Sistemul britanic pare mai bun: tot ce se prezintă înainte de ora 21 face parte din așa-numitele „emisiuni pentru întreaga familie”, deci și pentru copii. După această oră se presupune că rămân în fața micului ecran numai adulții și televiziunea se consideră dezlegată de o autocenzură determinată de obligații educative. Un caz tipic, petrecut cu două săptămâni în urmă, ne va ajuta să înțelegem mai bine cum funcționează delimitarea: în programele „pentru întreaga familie” difuzate pe rețeaua londoneză a fost inclus un film de aventuri cu scene de o brutalitate excesivă. Ziarele au protestat, dezbătând cazul pe larg, și în emisiunile ulterioare ale rețelelor de provincie filmul a fost prezentat la o oră mai târzie.

La noi, problema nu este foarte acută, pentru că sînt puține emisiunile care ar putea fi de-a dreptul dăunătoare telespectatorilor foarte tineri. N-aș crede, totuși, că „Sfîntul”, de pildă, intră la televiziunea britanică în orele „familiei”. Evident, nu studioul de televiziune este vinovat de lipsa de discernămint sau de autoritate a părinților care nu impun nici o limitare dorinței copiilor lor de a vedea tot ce se transmite. Există însă posibilitatea unor măsuri utile: programarea la ore cît mai tîrzii a emisiunilor care nu ar trebui vizionate de cei mici și din cînd în cînd un sfat prietenesc: „copiii să se ducă la culcare”. L-am auzit o singură dată. După încheierea emisiunii pentru copii, crainica i-a rugat pe părinți să le permită celor mici să vadă și filmul „Din lumea animalelor”. La sfîrșitul acestuia, s-a adresat copiilor și le-a explicat că ceea ce urmează nu-i va mai interesa. Totul a fost făcut cu delicatețe și, ca atare, cu forță de convingere.

Dar, pe lîngă emisiunile pe care ar fi mai bine ca puștimea să nu le vadă, sînt altele, cu mult mai numeroase, pe care ar trebui să le vadă neapărat. Teledicționarul în cea mai mare parte a ei, emisiunile „întrebări la care s-a răspuns, întrebări la care nu s-a răspuns încă”, „Teleglob”, „Memoria caselor” sînt urmărițe de școlari cu o aviditate pe care ar putea s-o invidieze unele dintre programele destinate lor în mod special. Se desprinde de aici necesitatea de a le prezenta, în limita posibilităților, la ore accesibile celor interesați. Mai este însă și altceva. Ne-am obișnuit cu toții să considerăm că emisiunile pentru copii sînt bune, că sînt în general mai bune decît cele destinate adulților. Este o impresie veche. Se cere revizuită. Creșterea nivelului mediu al emisiunilor tematice fără profil școlăresc ar fi una dintre explicațiile decalajului în sens invers care s-a produs de cîtva vreme. Cealaltă — mai întristătoare — este căderea în didacticism a unora dintre programele dedicate tineretului școlar. În primul rînd, delimitările care se fac de cîtva vreme între „cei mici” — hrăniți aproape exclusiv cu desene animate — „tineretul școlar” (cîte dintre cele 12 clase sînt luate în considerare?) și „tineret” fără alt calificativ (vezi „Clubul tineretii”) sînt destul de arbitrare. Bietul „tineret școlar” pare cel mai oropzit. I se oferă într-una plimbări aride prin muzee, emisiuni tip „serbare școlară” (redactorii televiziunii n-au aflat oare că este un gen gustat exclusiv de părinți?) și alte asemenea lucruri plicticoase. Rezultatul? Orientarea lui către emisiunile citate mai sus din care învață amuzîndu-se și care nu-i dau senzația unor cursuri școlare suplimentare. În ultimele două săptămîni, ponderea programelor distractive a fost ceva mai mare. Și e bine să fie așa.

În final o rugămînte: bune, rele, cum sînt, programele pentru copii trebuie să fie. Sacrificarea lor în favoarea unor manifestări sportive sau de altă natură nu este acceptată de cei mici. Atunci cînd intervin transmisiuni neprevăzute nu s-ar putea devansa pentru el, cu o jumătate de oră, începerea programului? Ceea ce s-a făcut, în această privință, joi merită să se repete.

adolescenții

un caiet nou

A dat examenul de maturitate. A promovat. A vrut să intre la o facultate, dar erau mai mulți candidați pe un loc și nu a reușit. Va încerca din nou anul viitor. N-a rămas acasă. A fost angajată, într-o muncă oarecare, la un institut de proiectări. Așteaptă. Seara, învață.

Are 18 ani. Și un cățel care-i sare în brațe cînd intră pe poartă. Și un jurnal în care vorbește despre campionatele școlare de haltere și despre scriitorul american Salinger și despre mînușile noi pe care le-a primit de la tata. Un jurnal în care se arată plină de respect față de principiul planificării studiului individual, dar, transcriind un plan model, pe ore, notează la sfîrșitul lui: „Și ce fac dacă plouă? Mie, cînd plouă, îmi place să mă plimb”. Și mai scrie în același jurnal despre ochii care te pîndesc pretutindeni, fierbinți, cercetători, în picturile lui Țuculescu, și despre un fost coleg, grav bolnav, în luptă cu moartea.

Dar de o săptămîină nu mai are jurnal. L-au găsit părinții. L-au citit. I l-au reținut. Are 18 ani. Are serviciu. Nu mai e copil. Nu mai e adolescentă. Nu mai e la vîrsta jurnalelor. La facultate tot nu va intra: n-au intrat nici elevii mai buni. Ea nu mai e nimic din ce a fost. Să lase jurnalul. Să lase prietenii și prietenii din anii de liceu. Să lase cățelul și joaca. Ea abia începe să fie. Să fie, ce? O viitoare soție.

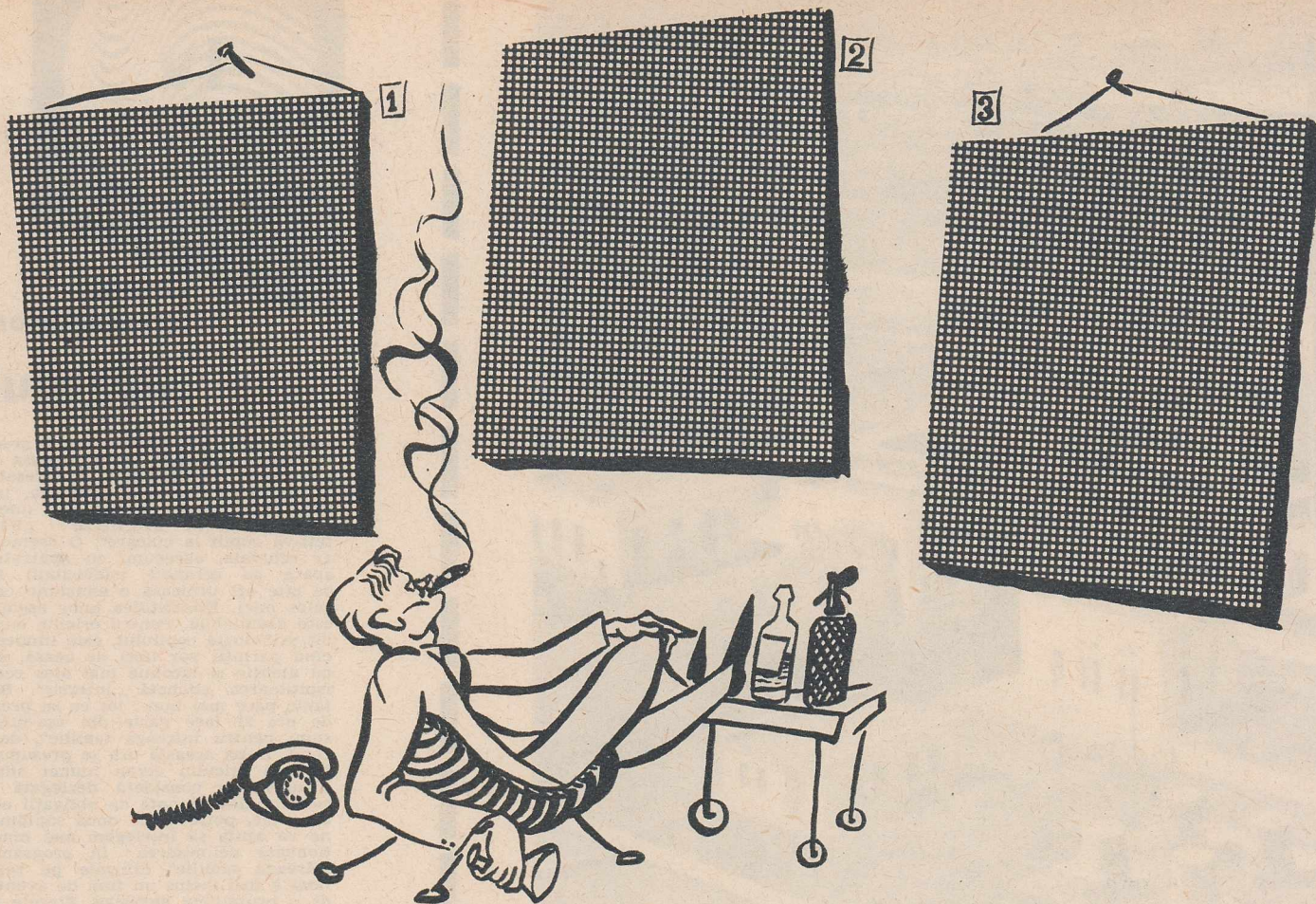
O femeie serioasă. Ce trebuie să facă? Să strîngă bani de mobilă. Și ce mai trebuie să facă? Să lase cărțile și — în timpul liber — să învețe să gătească. Și mai ales nu trebuie să se gîndească: nici la facultate, nici la campionatele de haltere, nici la lupta cu boala. Toate acestea n-o privesc pe ea.

Desigur, fata își iubește părinții. Desigur, și ei o iubesc și îi vor binele. Într-adevăr, numai cu eforturi deosebite, fiica lor ar putea intra în facultate. Iar ei n-o cred în stare de asemenea eforturi (antecedentele din anii de liceu le dau dreptate) și vor să o scutească de dezamăgiri.

Dar fata crede, e sigură că va fi în stare acum de eforturi mult mai mari decît cele pe care le depunea în anii liceului. Această forță în plus și acest plus de voință sînt, după cum socotește ea, cîștigurile noii etape a adolescenței ei. Și-a cumpărat un caiet nou — și va reîncepe să-și scrie jurnalul. Aseară a plouat. A lăsat caietele de școală și a ieșit să se plimbe. Singură.

Nu-i va fi ușor să-și convingă părinții. Dar are senzația precisă că — ieșind să se plimbe în ploaie — înlătură un pericol și își apără o convingere. Convingerea că multă vreme încă, de acum înainte, are dreptul să rămînă tînără.

Florin MUGUR

un rembrandt necunoscut

schiță

de

Georges

SIMENON

„Cumști Galeria de tablouri Druon?“, mă întrebă în treacăt prietenul meu Joseph Laborgue. „Acolo a avut loc licitația aceea senzațională. Ții minte, era vorba de un Rembrandt necunoscut, pe care proprietarul său, un oarecare domn Valle, l-a ținut timp de 15 ani ascuns de privirile oamenilor. Tabloul era deosebit de prețios: pe lângă semnătura lui Rembrandt, pe pânză mai figura și data, anul 1669, adică chiar anul morții marelui maestru. Până la găsirea acestui tablou nu se mai știa de nici o pictură a lui Rembrandt datînd din ultimul an al vieții sale. Se spunea că opera deținută de domnul Valle este ceva unic în lume. Proprietarul tabloului se decisese cu mare greutate să-l scoată în vânzare. Dar iată că în dimineața zilei anunțate pentru licitație s-a întimplat ceva cu totul neobișnuit. La Galeria Druon a apărut un domn foarte elegant care a predat directorului pînza lui Rembrandt, din partea domnului Valle.

Peste scurt timp s-a ivit un comisionar, care a lăsat, tot din partea domnului Valle, un pachet. În pachet era... tot tabloul așteptat.

Și nu după mult timp a sosit domnul Valle în persoană. Oftînd, domnul Valle a înmînat directorului, cu toată ceremonia de rigoare, tabloul lui Rembrandt...

Cred că nu mai este necesar să-ți descriu scena care s-a petrecut în jurul celor trei pînze identice. Erau atît de asemănătoare, încît fiind puse una lângă alta, sau schimbîndu-li-se locul, nu le mai puteai deosebi. Nici măcar domnul Valle nu mai reușea să-și recunoască tabloul iubit, pe care timp de 15 ani îl ținuse sub o pază atît de severă.

Imediat a fost înștiințată poliția. S-a început căutarea tînărului care a adus primul tablou și a comisionarului care îl adusese pe cel de-al doilea. Cercetările nu au dus la nici un rezultat și cei doi aducători nu au putut fi identificați.

Timp de trei zile, experții au studiat tablourile împreună cu cei mai cunoscuți muzeografi. Expertizele erau foarte contradictorii. Tablourile fuseseră numerotate. Unii considerau că Rembrandtul original este cel numerotat cu numărul 1, alții optau pentru numărul 2 sau chiar pentru 3. Fiecare exemplar avea apă-

rătorii săi fervenți. Bineînțeles licitația fusese aminată.

— Dar radiografiile, expertiza? — am început eu.

— Ce naiv ești! — zîmbi Laborgue. N-ai mai auzit de asemenea scandaluri? Recent a fost un astfel de caz în Germania, unde zece dintre cei mai remarcabili specialiști nu au reușit să se pună de acord în legătură cu autenticitatea unui tablou de Van Gogh.

— Dar razele Roentgen ce spun?

— În cazul celor trei tablouri de Rembrandt, datele erau absolut identice.

— Analiza semnăturilor nu a scos nimic la iveală?

— Nimic.

— Unde se afla tabloul înainte de a ajunge la Galeria Druon?

— Care dintre ele?

— Bineînțeles, cel al lui Valle, cel autentic.

— Tabloul fusese păstrat de Valle într-o mică încăpere în care nu puteai ajunge decît trecînd prin biroul său.

— De cît timp spuneai că-l avea?

— De 15 ani. Din ziua când îl cumpărase la o licitație, în provincie. Desigur, nu bănuise, atunci când îl achiziționase, că era vorba de un Rembrandt. Tabloul se găsea într-o stare jalnică. Dar toți știu că bătrînul Valle are un fler deosebit. El și-a dat seama imediat că este vorba de o pictură deosebit de valoroasă. Descoperirea acestui Rembrandt necunoscut era mîndria vieții lui. Prietenilor apropiați le spunea mereu că nici dacă ar fi obligat să mănînce piine goală, nu și-ar vinde Rembrandtul.

— Și cum de s-a hotărît, totuși, să-l vîndă ?

— Voia să-și mărite unica sa fiică și, ca orice părinte, ținea să-i ofere o dotă mai cumsecade.

— Valle nu este un om bogat ?

— Nu. Trăiește destul de modest în raport cu alți anticari de categoria sa. Nu are o casă prea mare, nici prea mulți servitori. Așa cum spunea totdeauna, unica sa bogăție este acest Rembrandt, de care însă nu putea să se despartă. Atunci cînd licitația a trebuit să fie amînată și cînd nu-și mai recunoștea tabloul, a fost disperat, a încercat chiar să se sinucidă lîund o doză mare de Veronal, dar fiica sa a chemat la timp medicul și l-a salvat.

— Și pînă la urmă, cum de s-a ținut totuși licitația ?

— După trei săptămîni de expertize și contraexpertize cu concluzii contradictorii, lucrurile erau neschimbate. Poliția ajunsese să-l bănuiască pe ginerele lui Valle, un oarecare Holfinger, dar acesta a reușit să dovedească că nu putea fi în nici un caz implicat. De altfel, în perioada cercetată fusese plecat în interes de afaceri.

— Dar servitoarele ?

— Una din ele, o imigrantă bătrînă, vorbind foarte prost franceza, a făcut impresia unei femei extrem de simple. Sfera intereselor ei nu depășea pereții bucătăriei. Cea de-a doua, fata din casă, era o fată de la țară, din ducatul de Luxemburg. Nu putea fi nici ea bănuită de vreun amestec.

— Și cum s-a terminat licitația ?

— A fost ceva de neuitat. Toți clienții stabili ai Galeriei Druon erau prezenți, veniseră și colecționari din Amsterdam și Berlin. Cele trei tablouri atrîneau alături, era halucinantă asemănarea dintre ele. Bătrînul Valle stătea lîngă tablouri, consternat. Plîngea tot timpul că a fost ruinat.

— Și s-au găsit amatori ?

— Inchipuieste-ți ! Licitația ca nebunii !... Faptul cel mai interesant era că toți știau foarte bine că din cele trei tablouri, două sînt falsificate. Nu meritau, deci, nici un ban. Era ca o loterie nebună. Și totuși... Tabloul nr. 1 a fost vîndut cu 200 000 franci. Sala a început să freacă în special atunci cînd s-a aflat că tabloul fusese achiziționat de agentul unuia dintre cei mai bogați colecționari americani. Cînd tabloul nr. 2 a fost cumpărat de același om, sala a reacționat ca sub lovitură unui bici. Era clar : agentul voia să cumpere pentru stăpînul său toate cele trei tablouri, asigurîndu-i astfel achiziționarea originalului și în plus proprietatea senzațională asupra a trei tablouri identice. Clienții Galeriei Druon au înțeles că americanul face o afacere strălucită și au încercat, dar fără succes, să-i pună bețe în roate. Mai era ceva, totuși : cumpărarea celui de-al treilea tablou fără celelalte două însemna de fapt cumpărarea unui obiect care putea să nu aibă nici un preț ; la fel se puneau problema și pentru cel care cumpărase numai primele două, care puteau foarte bine să fie false amîndouă.

A început o adevărată bătălie. S-au oferit 400 000 apoi 500 000 și chiar 600 000 de franci. În sfîrșit, agentul colecționarului american a învins ștergîndu-și sudoarea de pe frunte : oferînd 700 000 de franci, achiziționase și cel de-al treilea tablou. În total, cele trei tablouri l-au costat pe noul lor deținător 1 200 000 de franci. Valle asistase uluit la această dezlănțuire de oferte.

— S-a aflat vreodată care dintre cele trei tablouri era cel original ?

— Despre asta nu s-a mai vorbit niciodată. Toate cele trei tablouri se află în galeria colecționarului american, atîrnă alături unul de altul, iar milionarul este foarte mîndru de ele.

— Deci, misterul a rămas nedezlegat.

— Da, pentru toți, în afară de doi oameni !

— Care sînt aceia ?

— Autorul mistificării și cu mine ! Am privit cu atenție fotografiile ce reproduceau cele trei tablouri, pe care mi le arăta Laborgue.

— Și totuși care este originalul ? — l-am întrebant.

— Nu există nici un original — mi-a răspuns Laborgue.

— Cum, toate cele trei tablouri sînt falsificate ?

— Il priveam cu gura deschisă... Laborgue continuă :

— Imaginează-ți un om care doarește ca măcar o dată în viață să obțină ceva. Un anticar obișnuit, cu venituri modeste și neregulate, bun specialist și foarte răbdător. El poate aștepta mulți ani, dacă știe că ceea ce pune la cale, va reuși. Un pictor priceput îi poate picta trei tablouri în maniera lui Rembrandt. Nu arată nimănui aceste tablouri ci face doar să se vorbească în cercurile specialiștilor că a reușit să achiziționeze la o licitație o operă de o deosebită valoare, al cărei autor — probabil un mare maestru — este încă neidentificat. După ce se află că este vorba de un Rembrandt, pune accentul pe faptul că va păstra tabloul pentru sine. Abia după cîțva timp permite ca valoroasa operă să fie privită — și numai în semi-obscuritatea biroului său — de cîțiva experți, iar din cînd în cînd arată tabloul și unora dintre prietenii săi cei mai apropiați. Așa se creează legenda despre «valoarea operă care nu este de vînzare». Timpul trece și «ultimul tablou pictat de marele Rembrandt» începe să trăiască în conștiința experților și a amatorilor de picturi. Se vorbește despre acest tablou, lucrarea este menționată în publicațiile de specialitate.

— Iată însă că deodată, după 15 ani, Valle declară că împrejurările îl silesc să se despartă de tabloul. Il vinde numai fiindcă trebuie să dea fiicei sale o dotă convenabilă. Bătrînul vorbește despre aceasta cu durere. «Intuierul și moartea spiritului meu», spune el. În sfîrșit, a venit momentul potrivit. Clienții se vor înghesui în fața portretului tainic.

— Și cum, n-a fost oare demascată înșelăciunea ?

— Nu, pentru că bătrînul Valle a știut să-și înșele pe toți. Alături de originalul lui Rembrandt a pus în fața clienților nu un singur fals, ci trei dintr-o dată. Experții nu mai erau chemați să răspundă dacă portretul este sau nu opera marelui maestru, ci la întrebarea care dintre cele trei portrete sînt copii. Veridicitatea unuia dintre cele trei tablouri era în afară de orice îndoială..."

**În românește de Al. ROATĂ
Ilustrație de S. BANU**

MINIATURI

de Lucian ZATTI

la tismana-ntr-o grădină

Focurile ardeau în marginea pădurii de la Tismana, piinea de pe mese era rotundă, țuica îndulcită cu miere și oamenii veseli. Liliacul înflorise pe culme, era sărbătoare și lăutarii cîntau :

La Tismana-ntr-o grădină
Mi-a prins dorul rădăcină...

Fetele se legănau în horă, și aveau obraji rumeni, și costițele de grîu și de tăciune, și ochii adînci. Feciorul baciului de pe plai a întîlnit o Ileană — sora celei din basm — dar pricepută ca nimeni alta prin partea locului să pună cu acul podoabe pe horangicuri și dintr-o dată i s-a părut că focurile sînt mai mari, pădurea mai înaltă, piinea mai rumenă, miresmele florilor mai îmbătătoare.

Lăutarii au cîntat pînă cînd s-au stins focurile în spuză și s-a aprins pe cer Luceafărul de noapte.

Au trecut de atunci zile și nopți și tot cîntînd cu fluierul în plai, flăcăul simte cum... îi prinde dorul rădăcină la Tismana-ntr-o grădină. Acum înțelege cum se nasc cîntecele.

inimă de om, inimă de cîine

Cînd era mic, un Mărin de lîngă Jiu a aflat că are inimă. Și ca să simtă că are inimă, copiii îi apăsau palma pe piept și-l întrebau :

— Auzi ! ?

Și Mărin auzea : tic-tac, tic-tac.

Și-i părea bine că are inimă.

Cînd a crescut mai mare, a pornit-o prin lume și în lume a întîlnit și oameni răi și viața i-a spus că oamenii răi au inimă de cîine.

Și atunci Mărin și-a apăsat palma pe piept și și-a ascultat inima. Inima lui bătea ca în copilărie : tic-tac, tic-tac. Și a pornit mai departe, fericit, pe drumurile lui.

pedeapsa

S-a dus în cele patru zări vestea că la Ulmu trăiește un om care în viața lui nu a zîmbit niciodată. Și au început curioșii din toate satele să curgă pe drumuri spre Ulmu să vadă mi-nunea. Omul fără zîmbet privea mulțimea cu ochii mici, pitulați în stuful sprîncenelor. Copiii au făcut giumbușlucuri să-i descrețească fruntea, dar fruntea lui a rămas tot încrunțată.

Și atunci s-a apropiat de mulțime un bătrîn și a întrebant :

— Vreți să știți de ce n-a zîmbit acest om niciodată ?

Mulțimea s-a strîns în jurul lui și bătrînul a dat răspunsul :

— Fîndcă n-a știut niciodată să plîngă !

omul care aduce primăvara

Bătrînul coboară în fiecare dimineață de pe prispă și se duce fără grabă în grădina unde primăvara înfloresc viorele și narcise și panselle și stînjenei. Mîngîie stupii, se apleacă cu urechea lîngă urdiniș și ascultă îndelung, și ascultînd așa, înțelege dacă albinele așteaptă cumînți primăvara sau le amenință vreo primejdie. Se sprijină apoi în baston și cuprinde cu privirea pădurea din marginea comunei și cred că atunci își inchipuie salcîmii împodobiți cu flori albe și simte miresmele nectarului și aude un cîntec înalt izvorînd din prisacă.

Și de cîte ori coboară bătrînul prisăcar în grădina unde primăvara înfloresc viorele și narcisele și pansellele și stînjenei, de cîte ori ridică privirile blînde spre pădurea de salcîmi, copiii satului cred că el e omul care aduce primăvara.

de bună voie și nesilit de nimeni...

Anchetă realizată de Liviu TIMBUS și Traian PROSAN

(IV)

**hotărârile pripite,
superficiale —
dușmani ai căsătoriei**

S-ar părea că am trăit o experiență de viață puțin obișnuită — ne scrie **TEHNICIANUL ION TIGHILIU, DIN ORAȘUL GH. GHEORGHIU-DEJ.**

...Intr-una din serile lunii mai 1949, la ora 21, mi-am cunoscut soția, iar la orele 24, în aceeași seară i-am dat „ultimatum” — cerându-i ca în 48 de ore să-mi spună dacă este sau nu de acord să se căsătorească cu mine.

N-a fost vorba de vreun capriciu — spune mai departe autorul scrisorii. Nu era la mijloc nici zestre și nici altceva. Eu nu aveam decât un singur costum de haine și salariul meu și nu mă chinuise pînă atunci nici un gând de însurătoare. Anul acesta vom împlini 17 ani de căsnicie.

Să ne scuze tov. TIGHILIU, dar jocul hazardului nu poate conduce decât rareori la încheierea unei căsătorii fericite.

Asemenea aventuri matrimoniale, făcute sub presiunea sentimentelor de moment sau — cum remarcă un alt corespondent al nostru — după formula „ne-am văzut, ne-am plăcut, hai să ne luăm”, poartă în general amprenta superficialității. De altfel chiar și autorul scrisorii, după ce respinge ideea că la întemeierea

unei căsătorii ar putea contribui anumite identități legate de profesie, vîrstă, gusturi, bază materială etc., ajunge la concluzia că: O căsătorie fericită se pregătește înainte de... căsătorie, încă din adolescență sau chiar din copilărie. Și în acest sens, consideră în continuare tovarășul TIGHILIU, că cinematografia, televiziunea, programa analitică a școlilor noastre, îndrumarea multilaterală și multiformă a pedagogilor sînt ajutoare de preț.

Sîntem într-un tot de acord că educația prealabilă, menită să-l pregătească pe tînăr în vederea căsătoriei, este absolut necesară. În ce măsură însă lucrul acesta este suficient sau poate înlocui cunoașterea temeinică, îndelungată și reciprocă a prezumtivilor soți? În ce măsură — referindu-ne din nou la scrisoarea corespondentului nostru — experiența vieții ne poate investi cu o atît de ascuțită intuiție și judecată, încît putem recunoaște într-o proaspătă cunoștință pe adevăratul și unicul tovarăș de viață?

Să vedem ce spun și alți corespondenți.

MARIA STERIAN (com. GĂLSEANCA — GALAȚI):

După mine căsătoria fără o cunoaștere temeinică, prealabilă, este o căsătorie la voia întîmplării.

M. MATEI (BUCUREȘTI):

Prietenia dintre viitorii soți are și menirea de a scoate în evidență afinitățile, vederile comune și ne-comune, gusturile, modul de a privi anumite probleme de viață! Sînt convins că în felul acesta își vor

descoperi mult mai puține cusururi după căsătorie.

LIVIU T. SOCACIU (STUDENT — BAIJA-MARE):

Fiecare tînăr, înainte de a face acest pas, este dator să-și pună multe întrebări.

MIRONEL POPOVICI (TEATRUL DE STAT DE OPERETĂ — BUCUREȘTI):

Consider falsă noțiunea de „dragoste oarbă”, proprie numai celor cărora le e teamă să privească adevărul în față... Dragostea la „prima vedere” nu este altceva decît o mare atracție senzuală, provocată de aspectul fizic al persoanei admirate.

Este, credem, semnificativ că asemenea păreri ne-au fost împărtășite în foarte multe din scrisorile primite.

**maturitatea
socială și psihică
este numai
o chestiune de vîrstă?**

În cele mai dese cazuri, căsătoriile pripite și superficiale sînt proprii soților foarte tineri, afirmă numeroși semnatari ai scrisorilor primite la redacție.

Trebuie să remarcăm însă că vîrsta medie a celor care ne trans-

mit această părere depășește 40 de ani.

Cu vreo 30-35 de ani în urmă, ne informează **PENSIONARUL M. VASILESCU DIN GALAȚI**, o anchetă asemănătoare stabilea că vîrsta bărbatului apt pentru căsătorie trebuie să fie în jurul a 26 de ani, iar a fetei între 18 și 20 de ani.

O altă cititoare, **A. D. DIN BUCUREȘTI**, de astă dată mult mai tînără, demonstrează în această privință o prudență cu adevărat exagerată, recomandînd ca vîrsta soților să fie în jurul a 30 de ani, deoarece, în această perioadă omul începe să se maturizeze și are o situație materială asigurată.

Ei, dar vezi că, așteptînd și iar așteptînd — ne scrie „**UN BUR-LAC NECONSOLAT**” **DIN RE-GHIN** (scrisoarea e semnată cu acest pseudonim) — măsurîndu-ți sentimentele cu rigla de calcul, te pomeni într-o zi cu părul cărunț... Boală lungă, moarte sigură, conchide semnatul scrisorii.

Iată și „reversul medaliei”, situația dificilă în care se pomenesc uneori celibatarii convinși. Folosim în acest sens scrisoarea tovarășei **LUCIA MANOLESCU DIN CONSTANȚA**:

Cînd oamenii au ajuns la o anumită vîrstă fără să se fi căsătorit îi cuprinde de multe ori un fel de panică a singurătății, o dorință teribilă de a intra în rîndul oamenilor și atunci se întîmplă să încheie căsătorii pripite, negîndite suficient și nebazate pe afinitate și cunoaștere. Asupra căsătoriilor încheiate la o vîrstă mai coaptă planează mai multe pericole: egoismul (caracteristic oamenilor care trăiesc multă vreme singuri), comoditatea, inerția „independenței” etc.

**dragostea —
singurul criteriu?**

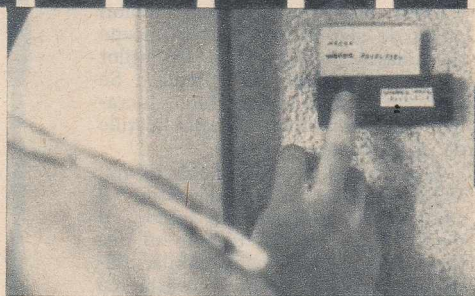
Părerea mea (părerea tinerei **V. S., ASISTENTĂ MEDICALĂ — SIBIU**) este că indiferent de vîrstă întemeierea unei căsnicii trebuie să plece de la dragoste, căci dragostea

un om moare la vila „ghioceul”

(V)

adaptare în cinescopia
după o povestire
de **N. ȘTEFĂNESCU**
regia: **Atanasie TOMA**
imagine: **Ion CUCU**

REZUMAT. La vila „Ghiocelul” din stațiunea de odihnă Schitu s-a comis o crimă. Ancheta căpitanului de miliție Grigoraș e viciată de contradicții. Într-o noapte, un necunoscut a încercat să-l asasineze pe ofițer cu un cuțit azvîrlit cu îndemnitate. O pistă nouă îl face pe căpitan să-și îndrepte bănuiele asupra actorului Burnea, aflat în stațiune la odihnă.

33 În aceeași zi, locotenentul Răzvan aștepta în fața apartamentului de soția lui Pavelescu.

34 — Iertați-mă o clipă... sînt în neglijă...

35 — Îmi vine să port doliu bietul Victor. Mi-ar aminti reu lucrul groaznic... fac o cafea!

este cel mai frumos lucru de pe lume!

Mă asociez și eu (AVRAM BOBOC, MECANIC DE LOCOMOTIVĂ, DEPOUL SIMERIA) aceluia care susține că dragostea este singura în măsură să asigure celor doi soți un cămin de durată.

Mai mult decât atât. Într-o scrisoare sosită din Dorohoi, găsim aceste rânduri: glasul inimii, resortul intim al căsnicilor fericite (cum se exprimă semnatarul misi-vei, N. B. în vîrstă de 16 ani) reprezintă singura călăuză a tînărului aflat în pragul căsătoriei.

Și ca o completare a celor de mai sus, iată și aceste rânduri bătaioase sosite din Tg. Mureș: Intervențiile interfestive (probabil, in-tempestive — n.r.) ale părinților, rudelor sau ale prietenilor care se pun contra unei dragoste ca pe vremea lui Schekspear (corect, Shakespeare — n.r.) trebuie respinse cu vehemență... În continuare ni se comunică hotărîrea fermă a celor doi îndrăgostiți de a ne prezenta în scurtă vreme (chiar în ziua în care vom trece pragul majoratului) în fața ofițerului stării civile. Autorii scrisorii: ELEVII T.C. și D.R. avînd 17 și respectiv, 16 ani.

În ciuda hotărîrii ferme a celor doi elevi, ne-am permite totuși să-i sfătuiam că înainte de „a trece pragul majoratului“, să mai reflecteze puțin.

Dragostea — sîntem de acord cu dv. — este un lucru frumos, poate cel mai frumos lucru din lume. Vă sfătuiam, totuși, să acceptați și sfaturile celor mai în vîrstă, a celor trecuți prin anotimpurile vieții și ale dragostei, care — în mod firesc — posedă o experiență mult mai bogată decât a unor tineri de 16-17 ani. Părinții sau oamenii mai vîrstnici au tocmai de aceea menirea și calitatea de a vă înțelege și de a vă îndruma pașii, ferindu-vă de acte nesăbuite, pe care, ulterior, le-ați putea regreta amar.

În aceeași ordine de idei, reținem (de data aceasta cu toată seriozitatea) următoarele opinii, expuse în alte două scrisori:

DOI STUDENȚI — IASI:

Rolul părinților să fie într-o căsătorie o „busolă“ și nu un ames-

tec fățiș așa cum de multe ori se întîmplă.

MARGARETA NEGREA (STUDENTĂ, INSTITUTUL PEDAGOGIC — CRAIOVA):

Am 21 de ani și m-am căsătorit acum cîteva luni. Majoritatea celor din jurul meu m-au îndemnat să nu fac acest pas: „Ai grijă! Căsătoria e o loterie!“, iar alții: „De ce să-ți închizi viața așa de tînără, să renunți la distracții?“ Și iată că le pot dovedi acum tuturor sfătuitoarelor mele că nu am greșit. La ce se refereau ei? Probabil la petreceri între prieteni, pînă dimineața, în jurul unui magnetofon încins și obosit sau la discuțiile inutile din cafenele etc. Pe mine și pe soțul meu nu ne împiedică nimic, ca în timpul liber să vizionăm filme, spectacole de teatru, concerte sau să dansăm sîmbătă seara la reuniunile studentești. Nu tînjesc după așa-zisa „libertate pierdută“.

băieți, nu vă jucați cu dragostea!

Nu va jucați cu dragostea, nu vă jucați de-a însurătoarea, nu faceți acest pas din teribilism sau spirit de frondă (împotriva celor pe care îi socotiți eventual „răuvoitori“, părinți, rude — sau încercînd să dați o „replică“ iubitei infidele). Veți regreta mai tîrziu. Repet: băieți, nu vă jucați cu dragostea! (PAVEL ONOFREI, INVĂȚĂTOR — TIMIȘOARA).

Și în completarea rîndurilor de mai sus, fragmentul următor extras din scrisoarea MEDICULUI ION ROTARU DIN RAIONUL OLTENIȚA:

Căsătoria este un izvor de fericire dacă se realizează cu o mare intransigență, cu un ascuțit simț de răspundere și multă seriozitate din partea ambilor parteneri, care pot fi mai mult sau mai puțin îndrăgostiți, dar care, în principal, trebuie să întrunească sentimente și idealuri comune...

...Fără toate acestea (părerile exprimate de A. D. — FUNCȚIONARĂ, BUCUREȘTI sînt aproape identice cu cele reproduse mai sus) căsătoria se destramă ca un foc de

paie. Din prima mea căsătorie am învățat (a fost o experiență tristă, desigur!) că trebuie să cunoști foarte bine pe cel de care vrei să-ți legi viața, să nu te minți singură, atribuindu-i calități pe care tu însuși nu ești convinsă că le are. Nepotrivirea dintre mine și fostul meu soț s-a dovedit atât de mare, încît la un moment dat ne-am trezit față în față ca doi străini.

Și alte păreri asemănătoare sosite prin intermediul unui corespondent: **M. P. DIN BUCUREȘTI.**

În privința faptului că „viața în doi pretinde adaptare, renunțări, și că fiecare trebuie să privească prin prisma celuilalt“ (idee emisă de tov. dr. Radu Dumitriu la masa rotundă organizată de revista noastră — n.r.) sînt de acord, dar numai parțial, deoarece consider că pentru a fi fericit, viitorii soți trebuie să se potrivească în asemenea măsură, încît în mod natural să fie nevoie de cît mai puțină adaptare (prin renunțări, desigur, dureroase) și de cît mai puțină dependență de gîndire.

Revenim de asemenea la interesantul articol semnat de tov. ASISTENT UNIVERSITAR DR. EUGEN AVRAMOFF (un alt fragment a fost publicat în nr. 8 al revistei noastre):

Căsătoria trebuie să fie locul unde ambii soți își găsească realizarea majorității satisfacțiilor lor comune și în acest sens trebuie să acționeze fiecare. Intervine aici sensibilitatea fiecăruia, spre a ști cînd și pînă unde să cedeze, cît și cum să-și afirme pretențiile personale. După o perioadă de timp cei doi soți își vor da seama care din ei, în baza unei experiențe mai bogate și a unor calități deosebite, va avea ultimul cuvînt și care va secunda. Aici este — după modesta mea părere — cheia succesului în căsnicie. Cel care devine conducător al familiei este însă dator să menajeze susceptibilitățile celuilalt, iar cel care secondează să facă acest lucru convins că nu e pus în inferioritate și că o face în folosul căsniciei. Pe asemenea cămin, bazat, deci, pe comunitate de interese are ca punct de plecare respectul reciproc și în final: bunul mers al căsniciei.

Problema educației sexuale a

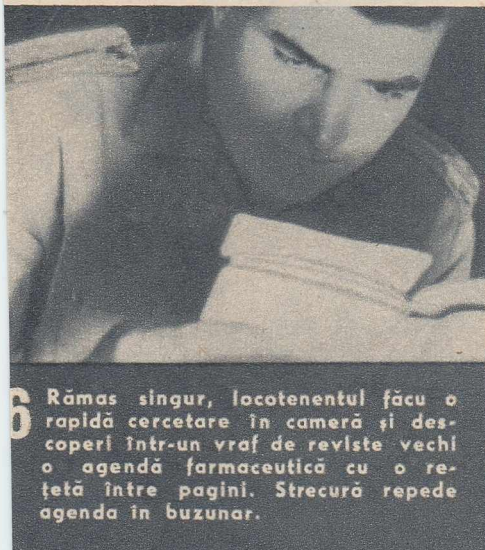
tinerilor noștri — aflați în pragul căsătoriei, necesitatea imperioasă ca aceștia să posede suficiente cunoștințe în acest domeniu — este dezbătută, prin intermediul scrisorilor primite, de numeroși tineri și vîrstnici.

Consider un mare neajuns — ne scrie din Leningrad STUDENTUL GHIȚA DINCĂ — că foarte mulți tineri nu primesc în familie nici cele mai elementare cunoștințe și îndrumări în privința problemelor sexuale. De asemenea, nu înțeleg de ce școala nu organizează discuții colective (în mod separat cu fetele și cu băieții) la care n-ar fi rău să fie invitați, în răstimpuri, medici, psihologi, sociologi etc. Remarc în aceeași privință lipsa manualelor de specialitate. Tinerii recurg tocmai de aceea la cărți consacrate educației sexuale apărute mai de mult și care, nu rareori, denaturează adevăratul aspect al problemei.

Publicăm de asemenea un fragment din scrisoarea PROFESORULUI VALERIU C. NESTIAN DIN HUȘI:

În primul rînd — cred — se ignoră faptul că asupra acestui firesc sentiment omenesc își pune pecetea ritmul stenic al contemporaneității, pulsația ei tonică, optimistă. Dinamica vieții moderne a modificat natura raporturilor dintre sexe, ele au dobîndit un conținut calitativ înnoit. A invoca „vremea bunicăi“ pentru a oferi soluții la o situație prezentă, pe tîrîm erotic sau conjugal, este un gest de strident anacronism, pentru epoca atomului și a zborurilor cosmice. Cu alte cuvinte, să nu se uite că și opiniile despre dragoste și morală s-au schimbat și se vor mai schimba și în viitor.

REDAȚIA: Din bogata corespondență sosită pînă în prezent la redacție, am reprodus fragmentele de mai sus. Am încercat — în limita posibilităților — să le grupăm în jurul unor idei comune, sau tocmai, dimpotrivă, să așezăm față în față scrisori conținînd păreri, sfaturi și sugestii contradictorii. Dorim, în felul acesta să lărgim cîmpul de meditație al cititorilor noștri în scopul de a obține în finalul anchetei noastre concluzii de sinteză fructuoase.

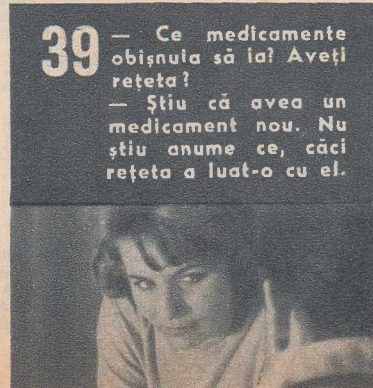
6 Rămas singur, locotenentul făcu o rapidă cercetare în cameră și descoperi într-un vraf de reviste vechi o agendă farmaceutică cu o rețetă între pagini. Strecură repede agenda în buzunar.

37 Tocmai la timp, căci Magda Pavelescu se întorcea cu cafelele.

38 — Ce v-a spus la telefon soțul dumneavoastră înainte de a fi fost ucis?
— A, nimic important. Întotdeauna îmi telefona de pe teren.

39 — Ce medicamente obișnuia să ia? Aveți rețeta?
— Știu că avea un medicament nou. Nu știu anume ce, căci rețeta a luat-o cu ei.

(va urma)
40 Locotenentul Răzvan I-a găsit pe căpitan cercetînd obiectele găsite la locul crimei. — Povestește-mi ce-ai făcut la București, spune Grigoras.

Împul nostru ilber

Tovarășul Tiberiu Leslean din Timăveni ne scrie că l-a interesat în mod deosebit ancheta cu privire la folosirea timpului liber de către tineret („Ce faceți după ora 3?”) publicată anul trecut de către revista noastră. Corespondentul nostru consideră că o asemenea anchetă ar fi fost utilă în orașul său, unde — așa cum ne scrie — posibilitățile oferite tineretului pentru folosirea plăcută și utilă a timpului liber sînt limitate.

În afară de un cinematograful și un club unde se joacă șah nu mai sînt alte locuri de agrement la Timăveni — ne informează tov. T. Leslean. Un concert organizat de O.S.T.A. n-a mai avut loc de multe luni, seri de dans doar o dată pe lună; o sală de tenis de masă nu există. „Joia tineretului”, se adaugă în scrisoare, a fost abandonată.

De aceea, cititorul nostru ne solicită să nu renunțăm la tema bunei folosiri a timpului liber de către tineret și, dacă-i posibil, să ne ocupăm și de tineretul din orașul său.

O mai justă „repartiție teritorială”

Cititorul nostru Mihai Crețu, profesor din Eforie-Sud, ne scrie: „„Flacăra” mă atrage prin conținutul și înfățișarea sa și prin felul în care încearcă să se ancorize cât mai bine în actualitate, abordînd probleme de larg interes”. După această apreciere, corespondentul nostru face o serie de observații: 1) din nou despre grafica titlurilor noastre (problemă la care am răspuns în mai multe rînduri); 2) de acord cu părerea redacției cu privire la inutilitatea includerii programului de radio în revistă; 3) despre unele exemplare din revista noastră nr. 4 cu defecte de imprimare (în atenția C.T.C. a Combinatului poligrafic „Casa Scintei”) ș.a. În mod special ne oprim asupra unei sugestii pe care tov. M. Crețu o formulează astfel:

„E bine să surprindeți cit mai frecvent anumite fenomene negative, dar fără să faceți apel prea mult la București, căci se ajunge la unele concluzii nejuste. E bine să urmăriți o mai justă „repartiție teritorială” a unor asemenea materiale, pentru a mări eficiența lor”.

Considerăm că tov. M. Crețu are dreptate și ne vom strădui — nu numai în materialele noastre cu caracter critic, ci și în altele — să ne ocupăm în măsură mai largă și de orașele și regiunile de care ne-am ocupat mai puțin.

„Ambalajul”

Sub titlul de mai sus a apărut în nr. 3/1966 al revistei noastre un microfoleton semnat de C. N. Constantin, avînd ca temă modul în care sînt livrate clienților în unele magazine diverse cumpărături. În legătură cu aceasta ne

scrie și responsabilul unui magazin de galanterie și încălțăminte (tov. Franyo Pavel) din comuna Nădlac, raionul Arad. „Zilnic mă întîlnesc — ne împărtășește corespondentul nostru — cu aspecte asemănătoare celor semnalate în revista dv. Ceea ce doresc însă să vă semnalez este faptul că felul necorespunzător în care se ambalează mărfurile vîndute în magazine se datorește întreprinderilor pentru comerțul cu ridicata”. Autorul scrierii dă ca exemplu întreprinderea I.C.I.-Arad care nu pune la dispoziție hîrtia de ambalaj corespunzătoare diverselor mărfuri.

În afară de aceasta el ne arată că unele articole ca: pălării, cravate, cămăși, fulare, băști etc. îi sînt trimise de către întreprinderea furnizoare, amestecate la un loc, în... saci. „Vă dați seama — ne scrie responsabilul magazinului de galanterie din Nădlac — cum poate arăta o pălărie după ce a fost scoasă din sac?! Turtită și plină de scame!”

Corespondentul nostru ne mai semnaleză ceva și în ce privește încălțăminte, care este expediată magazinelor în... geamantane. „Pentru ca în aceste geamantane să intre cit mai multe perechi de încălțăminte, expeditorii îngheșuie marfa în asemenea măsură, încît cutiile sosesec în magazine turtite, adeseori sparte. Urmarea: pantofii se vînd fără ambalaj și, firesc, clientela e nemulțumită. Iar noi, responsabili de magazine — încheie corespondentul nostru — nu ne putem achita de o sarcină importantă: servirea într-un mod civilizată a cumpărătorilor”.

După brașov, ploiești

Fotofoletonul intitulat „Din necazurile călătorului grăbit”, avînd ca temă slăbiciuni în organizarea transportului în comun la Brașov, apărut în „Flacăra” nr. 4/1966, a atras după sine altă sesizare, venită de data aceasta din Ploiești. Autorul ei este cititorul nostru Cristian Pirvu (str. Obor 2), care ne scrie următoarele: „Fotografiile din foiletonul dv. redînd modul cum se circulă cu autobuzele la Brașov se potriveșc bine cu felul în care se circulă uneori și la Ploiești, pe traseul nr. 9. Cred — continuă cititorul nostru — că acest lucru merită să fie criticat”.

În cîteva rînduri

Nic. Dumitrescu, Craiova. Cu regret, dar „Flacăra” nu publică șarade. Luați legătura cu revista „Rebus”.

Marcel Voicu, Săcele. Căreurile de cuvinte încrucișate se compun atît în redacție cit și de către colaboratori externi. Femele acestor careuri sînt de obicei alese de autori.

Ch. Goldan, Tănase Constantin, Alexandru Tudose și Ilie Clementi, Reșița. Sîntem de acord să vă publicăm adresele, nu dăm însă curs cererilor în bloc. De aceea scrierile ne separat, indicîndu-ne profesia și vîrsta.

Marieta Ioan, Caracal. Vă mulțumim pentru sollicitudinea pe care o arătați revistei și nu ne supărăm cînd faceți și aprecieri negative asupra unor materiale apărute în paginile ei. Vă informăm că rubricile de film și modă și-au găsit totdeauna loc în paginile revistei „Flacăra”. Ne propuneți să publicăm și unele sfaturi practice în legătură cu cosmetica. Am mai publicat și, probabil, vom mai publica asemenea sfaturi.

Grigore Răceanu, Timișoara. În aproape fiecare număr din „Flacăra” găsiți materiale de știință, fie că ele reflectă ultimele noutăți din diferite domenii de cercetare, fie că e vorba de știință popularizată. Așa că... Adresa dv. va apărea, însă cu întîrziere, deoarece avem multe asemenea cereri care-și așteaptă rîndul.

Sanda Mirza, Craiova; T. Basmaban, Petroșeni; L. Sălceanu, Băilești; Cheorghie Zoha, Arad; Maria Barcea, Reșița. Pentru a vă putea răspunde la problemele ce vă interesează vă rugăm a ne comunica urgent adresele dv. complete.

Florin Minea, București. Așa cum s-a mai anunțat în atîtea rînduri, nu publicăm adresele artiștilor și cîntăreșilor de peste hotare.

Cititorii către cititori

Următorii cititori doresc să corespundeze: Const. Munteanu, student, Iași, str. Xenopol 3, ap. 12: știință, ilustrate; Tina Lupu, profesoară, com. Parincea, rn. Bacău: matematică, sport, ilustrate; Viorica Taloș, elevă, Cluj, str. Pavlov 10: ilustrate; Ștefan Anghel, muncitor, Sibiu, str. Plevnei 7: cinema, sport, diverse; Aurelia Bangu, elevă, Buzău, str. Transilvaniei 174: cinema, ilustrate; Al. Georgescu, funcționar, Buzău, str. Cuza Vodă 1; ilustrate; Viorel Munteanu, Termocentrala Petroșeni, rn. Petroșeni: ilustrate; Xenofon Condotu, Craiova, str. Brestei 148: ilustrate; Mihai Berbecu, electrician, Bacău, str. Tecuciului 21: teme diverse, ilustrate; Tiberiu Rozman, muncitor, Reșița, căminul „7 Noiembrie”: teme diverse, ilustrate; Radu Pascaru, tehnolog, Hunedoara, str. 30 Decembrie 5, bl. G.M. 2, ap. 62: cinema, ilustrate; George Popescu, profesor, com. Boteni, rn. Muscel: pedagogie, ilustrate; Doina Dinu, elevă, Tirgoviște, str. Boerescu Zaharia 36: ilustrate; Emilia Ciunacenco, elevă, Măcin, str. Preda Buzescu 11: ilustrate; Ion Gh. Chirilă, student, Brașov, str. dr. Petru Groza, bl. 2, sc. D, ap. 60: literatură, istorie, ilustrate; Mircea Fernandez, spitalul Mălini, rn. Fălticeni: ilustrate; Virginia Mihăilă, com. Brazi, rn. Urziceni, ilustrate; Marioara Cheorghie, elevă, Tulcea, str. Lupeni 38: literatură, sport, ilustrate; Const. Budeanu, funcționar, Constanța, str. Muncii 1: cinema, ilustrate; Marcela Beșliu, elevă, Tulcea, str. Dimitrie Sturza 9: sport, literatură, ilustrate; D-tru Văducel, electrician, Reșița, str. Oituzului, bl. 1, ap. 16: teme diverse, ilustrate; Cheorghie Mircea, strungar, Hunedoara, bl. M. 1, ap. 42: ilustrate; Nelu Tațomir, student, Craiova, Calea București 265: ilustrate; Ortansa Spiru, elevă, Techirghiol, str. N. Bălcescu 8: teme diverse, ilustrate; Cezar Scutaru, marinar, Mangalia, str. Libertății 20: teme diverse, ilustrate; Nelu Bociot, ceferist, Sinaia, str. Gh. Doja 2: teme diverse; Rusalin Blagoescu, ucenic, Reșița, str. Mărăști 28: literatură, sport, muzică; Mihaela Florea, elevă, com. Valea Mare, satul Valea Caselor, rn. Găești: muzică, cinema, ilustrate.

N.R. Reamintim pe această cale tuturor celor care doresc să le apară numele la rubrica de față, că trebuie să-și indice adresa completă cit și profesia.

Cititorii întreabă

un mare fizician al timpului nostru

„Doresc să cunosc realizările mai importante ale marelui savant danez Niels Bohr“.

Antonid COCOLOȘ
Tg. Mureș

Răspunde prof. univ. VALERIU NOVACU, membru corespondent al Academiei.

Niels Bohr (1885-1963) este un mare om de știință al timpului nostru, ale cărui lucrări au deschis drumul spre înțelegerea microcosmosului atomic și, o dată cu aceasta, spre utilizarea de către om a energiei atomice. Timp de jumătate de secol Bohr a fost conducătorul necontestat al fizicienilor teoreticieni din lumea întreagă. În seminarul său de la Universitatea din Copenhaga au fost elaborate bazele teoretice ale fizicii moderne, astfel că putem spune că Bohr a inaugurat a doua epocă eroică a fizicii teoretice, care rivalizează cu epoca marelui Newton.

Niels Bohr s-a născut la Copenhaga în familia unui profesor de fiziologie de la Universitate. În anul 1911 a obținut titlul de doctor cu o disertație asupra problemei electronilor în metale. În același an a plecat la Cambridge pentru specializare. Aici, în celebrul „laborator Cavendish“, ei ia cunoștință de discuțiile aprinse ale fizicienilor cu privire la modelul atomului. Încă în 1903 J. J. Thomson elaborase primul model atomic, care a fost botezat „budinca cu stafide“, deoarece se presupunea că atomul era alcătuit dintr-un nor de materie cu sarcină pozitivă, în care electronii se află presărați la distanțe egale de centrul sferei, electrizate pozitiv. Modelul descria unele proprietăți ale atomilor, stabilite de Mendeleev prin celebrul său tablou; de asemenea explica unele fenomene optice de dispersie, dar nu putea lămuri existența regularităților observate în spectrele de linii ale atomilor.

În 1911 fostul elev al lui Thomson, E. Rutherford, în laboratorul său de la Manchester, studiind difuzia razelor alfa (emise de substanțe radioactive) prin foite metalice subțiri, ajunge la descoperirea epocală a existenței nucleului atomic. În acest fel

el este condus la „modelul planetar“ al atomului.

Dar, spre deosebire de corpurile cerești, forța care acționează între nucleul pozitiv și electronii negativi este de natură electromagnetice și din această cauză stabilitatea unui asemenea sistem pune probleme teoretice dificile. Atras de interesul suscitad de această nouă descoperire, ca și de personalitatea lui Rutherford, Bohr pleacă la Manchester unde începe să se ocupe de problemele teoretice ridicate de noul model atomic și elaborează în 1912 celebra sa teorie cuantică a atomului.

Ideea genială a lui Bohr a fost că ipoteza cuantică a lui Planck, dezvoltată de Einstein prin postularea existenței fotonilor, poate avea un rol decisiv în explicarea stabilității sistemului atomic.

Ideile revoluționare ale lui Bohr au căpătat în scurt timp confirmări experimentale strălucite.

În 1922 savantul danez i se decernează Premiul Nobel pentru fizică, iar în anii 1924-1927, sub conducerea sa, se dezvoltă noua mecanică cuantică și se discută problema dificilă a semnificației fizice a noii teorii.

Deși i s-au atribuit concepții pozitiviste, Bohr a subliniat în mai multe rânduri dezacordul său cu punctul de vedere al acestei filozofii idealiste, subliniind recunoașterea caracterului obiectiv al fenomenelor lumii microscopice.

Numele lui Bohr este legat și de dramatica descoperire a eliberării energiei atomice prin fisiunea în lanț a nucleilor de uraniu. Bohr este autorul teoriei acestei fisiuni. Dacă inițial el a colaborat la fabricarea primei bombe atomice, după folosirea acestei bombe împotriva cetățenilor pașnici și orașelor japoneze Hiroshima și Nagasaki, Bohr a rupt orice contact cu cei ce se ocupau cu aplicațiile militare ale energiei atomice și a devenit un luptător consecvent pentru interzicerea armei atomice, împotriva „războiului rece“, pentru coexistența pașnică între statele și popoarele lumii.

Bohr a fost nu numai un savant genial al epocii noastre, dar și o figură luminoasă care și-a pus întregă viață în slujba progresului științelor fizice și al omenirii întregi.

grădinița de lângă casă...

„Cum se sădesc și se îngrijesc trandafirii?“

Nicolae DRĂGAN
str. Al. Lucușteanu, 41
București

Răspunde **ANDREEA DĂNESCU**, cercetătoare la Grădina botanică București.

Se recomandă ca plantarea trandafirilor să se facă toamna, pentru ca primăvara să se prindă, iar la începutul verii să poată înflori. E recomandabil ca la plantare să se dea gunoi de grajd bine descompus (cam 3 kg pe metru pătrat de teren).

Tăierile se vor executa primăvara, cu scopul înlăturării ramurilor uscate, îmbătrânite, precum și pentru scurtarea lăstarilor, în vederea formării tufe și a înfloririi. Dacă trandafirii sunt îngropați peste iarnă, o dată cu dezgroparea se va face și operația numită COPCIT, care constă în tăierea rădăcinilor care au dat din altoi, precum și a lăstarilor sălbatici.

După terminarea tăierilor, trandafirii se vor stropi cu zeamă sulfocalcică (concentrația 10%).

Îngrășămintele naturale și chimice se vor da primăvara devreme, înainte de a porni vegetația, apoi înaintea formării bobocilor (între înfloriri).

Primăvara devreme (pe zăpadă chiar) se da următorul amestec de substanțe pe un metru pătrat :
25 gr azotat de amoniu
15 gr sare potasică
30 gr superfosfat.

După tăieri, se vor administra 2-3 kg gunoi de grajd sau compost (la metru pătrat de teren), precum și 100-200 gr superfosfat sau făină de oase și câte 100 gr cenușă de lemn sau paie.

După ce s-au aplicat îngrășămintele, terenul se sapă cam la 25 cm adâncime. În felul acesta se îngroapă îngrășămintele și apoi se greblează.

Cînd încep să apară bobocii se va da potasiu și fosfor sub formă de soluție (cîte 20 grame la 10 litri de apă). Superfosfat se poate da și toamna, în amestec cu gunoi descompus.

Bune rezultate se obțin și prin îngrășarea cu urină bine fermentată și diluată (1 litru urină la 5-6 l de apă) sau găinaț de păsări bine fermentat și diluat la care se pot adăuga 1-2 grame de superfosfat la 1 litru lichid. La doi ani e necesară și administrarea amendamentelor (40-70 gr var stins la 1 metru pătrat).

Se va avea grijă ca terenul să fie permanent afînat și curățat de buruieni, prin prășiri ori de cîte ori este nevoie. Totodată se va uda din abundență în verile secetoase.

pe scurt

Michel Cașan, Petroșeni. 1) Despre toți voievozii, împărații și ceilalți conducători de state din trecut de care ne întrebăm, găsiți date în manualele școlare de istorie. 2) Evident că la rubrica „Disc“ nu putem consemna absolut toate discursurile ce apar; ne referim doar la unele.

Elena Tudor, com. Riu Alb, m. Tirgoviste. 1) Titlul de „Miss“ nu se dă în cadrul unor concursuri cu caracter oficial recunoscute ca atare, cum ar fi, de pildă, competițiile sportive care acordă titlurile de campioni. Concursurile de frumusețe (naționale sau internaționale) sînt organizate în țările capitaliste sub egida unor ziare sau reviste, case de filme sau de televiziune etc. și cu cointeresele financiare a unor oameni de afaceri. Ele sînt de cele mai multe ori ca reclamă unor companii sau unor produse industriale. 2) Solistei Doina Badea puteți să-i scrieți pe adresa Teatrului satiric-muzical „C. Tănase“ din București, m. 30 Decembrie, Calea Victoriei nr. 33.

Constantin Popescu, București. George Topirceanu a murit la 7 mai 1937. **Filip Vulpanovici, Stana-gara, m. Huedin.** Semizeul Hercule este una din numeroasele creații ale fanteziei antice, așa cum sînt toți eroii mitologici, fie că e vorba de zei, de semizeii sau de oameni înzestrați cu calități deosebite. Faptul însă că un personaj mitologic n-a existat în realitate nu a constituit niciodată o piedică în crearea unor opere de artă inspirate din legendele privitoare la viața și faptele sale. Dimpotrivă, există o bogată tradiție în crearea unor asemenea opere. Iar isprăvile legendare ale lui Hercule au inspirat de-a lungul milenilor numeroși artiști, în special sculptorii, autori ai unor statui celebre: Lisip și Glycon în antichitate, Michelangelo în Renaștere, Bourdelle în epoca modernă — iată doar cîteva dintre marii sculptori care au folosit în creația lor legendele despre Hercule.

Dan Chtper, Sibiu. Din nou despre Biblioteca din Alexandria? Am răspuns de nenumărate ori la această întrebare. Printre altele, și în „Poșta noastră“ din „Flacăra“ nr. 42 din 16 oct. 1965.

V. SILVIAN

iașul și numele lui

„Care este originea denumirii orașului Iași?“

Aglia PINTILIE
învățătoare

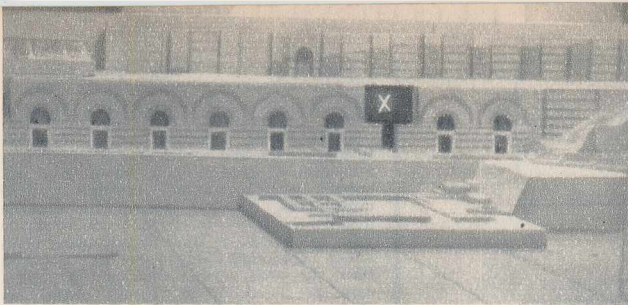
Răspunde **SORIN STATI**, lector la Facultatea de limba și literatura română, Universitatea București.

Filologii și istoricii încearcă de mult să descopere originea numelui de localitate Iași, dar, cel puțin deocamdată, nu poate fi vorba decît de ipoteze mai mult ori mai puțin plauzibile. Unii au propus o explicație prin limba cumană, alții au recurs la peconegă sau la maghiară, iar alții au văzut în Iași o rămășiță a numelui iazigilor, un vechi trib al dacilor — tot atîtea soluții fanteziste. Demne de luat în considerație sînt numai cele două păreri pe care le vom rezuma în continuare:

Prima o întîlnim încă din „Descriptio Moldaviae“ a lui Dimitrie Cantemir: Iași vine de la numele unui morar bătrîn, Ioan, căruia i se zicea și Ias. Cercetătorii moderni care au sprijinit această ipoteză au arătat că Ias este un diminutiv polonez de la Jan (corespondentul lui Ioan) și ca nume de persoană Ias apare și în poezia populară. Prin urmare, Iași ar însemna „urmașii lui Ias“, „locuitorii satului lui Ias“.

Cea de-a doua ipoteză, emisă de învățatul ieșean Al. Philippide în lucrarea sa „Originea românilor“, se bucură de mai mult credit. Ni se arată că Iași exprimă numele unei populații al iașilor. Sub această denumire se ascund triburile cunoscute mai bine ca alani, triburi de origine sarmată care locuiau în secolele II-I î.e.n. în regiunea Mării Negre și în nordul Caucazului. (Izvoarele arată că alanii se numeau pe ei înșiși ași sau iași.) Nu cunoaștem data la care a luat ființă localitatea noastră (la mijlocul secolului al XIV-lea e pomenită într-o carte rusească de geografie, ca un tîrg, deci exista mai de mult), dar, admițînd opinia lui Philippide, rezultă că pe malurile Bahluului mai trăiau în evul mediu grupuri de alani. De altfel îi găsim și în Țara Românească (în Gorj și Argeș), cum arată nume de așezări ca Gura Iașului, Valea Iașului.

Macheta edificului cu mozaic. Semnul X indică încăperea în care a fost descoperit depozitul de mărfuri.

sub mozaicul de la Constanța...

După cum se știe, mozaicul roman descoperit în 1959 la Constanța a stîrnit interesul arheologilor, al istoricilor și al oamenilor de artă din toată lumea. Zeci de mii de turiști l-au admirat și toți și-au pus întrebarea: ce fel de edificiu era acela care avea un asemenea mozaic? Să fi fost aici forul (agora) Tomisului? Ori o terasă cu vederea spre țărmul Pontului Euxin? Sau un complex edilitar? Poate o bazilică? Iată numai câteva din primele ipoteze pe care și le puneau cercetătorii ca și profanii. Investigațiile arheologilor constănțeni au dus la descoperirea sub mozaic a unor încăperi boltite destinate unor depozite de mărfuri, precum și la descoperirea unei inscripții grecești: „Hermeos” — zeul comerțului. Așadar, o nouă ipoteză: era aici un centru economic al Tomisului? Confirmarea ei a venit abia recent, cu prilejul săpăturilor efectuate de către Muzeul de arheologie din Constanța, săpături care în ultima vreme se execută paralel cu lucrările de restaurare a mozaicului de către Direcția monumentelor istorice. Într-una din încăperile boltite de sub mozaic arheologii au găsit un depozit întreg de mărfuri în care nu mai intrase nimeni de peste un mileniu și jumătate, deși de atunci pe aceste locuri viața a continuat fără încetare pînă în zilele noastre. Proprietarul depozitului de mărfuri a zidit într-o bună zi ușa de la intrare și a plecat. Încotro? Din ce cauză? Cine ar putea ști! Cert este însă faptul că în felul acesta au putut ajunge pînă în zilele noastre o sută de amfore pline cu smirnă, cu colofoniu, cu vopsele, cu diferite rășinoase, foi de mica, lingouri de metal — toate așezate în perfectă ordine. De asemenea, s-a mai găsit un număr de ancore noi, gata a fi livrate corăbiilor care ar fi avut nevoie de ele.

Este vorba — așa cum ne-a împărtășit arheologul Vasile Canarache, directorul Muzeului din Constanța — de unicul depozit de mărfuri care s-a păstrat intact din lumea antică, în afară de cazul de la Pompei, unde asemenea depozite s-au păstrat grație lavei care le-a acoperit. Descoperirea lui confirmă, a adăugat tov. V. Canarache, că edificiul roman cu mozaic, descoperit la Constanța, era într-adevăr un centru comercial într-o perioadă cînd Tomisul trăia o epocă de strălucire și expansiune (secolele IV-V e.n.).

Acum, la Muzeul de arheologie din Constanța, alături de macheta edificiului roman cu mozaic, sînt expuse și o parte din amforele, conținînd mărfurile din antichitate, precum și o reconstituire a încăperii în care se afla depozitul de mărfuri așa cum l-a lăsat negustorul tomitan în urmă cu vreo 1600 de ani.

F. URSEANU

DESENATORII SE AMUZĂ
Montaje de P. Neagu DECEBAL

ca să nu se greșească adresa

N-am crezut că o conductă reparată poate să mai prezinte crăpături prin care curge fluidul linăuntru, sau că locatarii încăperilor cu calorifer în funcțiune ar avea vreun motiv serios să trene de frig. N-am crezut pînă sînd, într-una din zile...

Dar mai bine să luăm întîmplarea de la capăt.

Ei, aici e aici. Capătul. De unde-o începem? Să spunem cum au venit, într-o zi, niște instalatori de la I.R.C.R., raionul N. Bălcescu, să repare un calorifer care nu înălzea pentru că... tot niște instalatori de la același I.R.C.R. uită eră într-o țevă un ghemotoc de irtie? Nu, că n-ar fi chiar de la început. Să pornim de la reparația capitală cu care prilej respectivel ghemotoc a fost investit cu izară funcție de „element frigogen”? Dar ce ne facem dacă va rebui pe urmă să arătăm cum au part planșeul între bucătăria de os și baia de sus și l-au lăsat part? Cum au venit să repare motorul electric (în bună stare) al aloriferului și l-au transformat în atură moartă cu bobinaj ars? Cum au uitat niște unelte și materiale în pivniță și nu și-au mai dus aminte de ele nici în ziua de azi?

Casa e o casă obișnuită. Nu se cosebește de altele nici prin faptul că, din cînd în cînd, are

nevoie de reparații capitale. Astăvară, de exemplu, I.A.L. din raionul N. Bălcescu a plătit I.R.C.R.-ului 16 000 lei ca să-i execute această toaletă periodică. Bani s-au plătit, I.R.C.R.-ul i-a încasat, pînă aici nimic senzațional. Chiar și reparația propriuzisă, fiind făcută, în aparență după tipic, n-a trezit nimănui vreun interes aparte. Abia după ce au început să se dărîme, ba o balustradă de scară, ba un perete exterior, ba un petec de tencuială interioară — abia atunci s-a văzut caracterul deosebit al reparațiilor efectuate. Să mai spunem de cîte ori s-au dus la I.A.L. și la I.R.C.R. beneficiarii nemijlociți ai acestor originale reparații, adică locatarii? Nu mai spunem, fiindcă prea s-au dus de multe ori și cu prea puțin folos. Mai bine să întrebăm I.A.L.-ul de unde va lua bani să plătească I.R.C.R.-ului repararea reparațiilor făcute tot de I.R.C.R.? Poate, cine știe, descoperim cu acest prilej vreo inovație, care s-ar preta la popularizare. Pînă una, alta, să consemnăm locul precis al casei cu pricina: str. Drumea Rădulescu nr. 7, raionul N. Bălcescu. Această din urmă notație va fi de folos celor în măsură să ia măsuri. Ca să nu greșească adresa.

Radu NICOARĂ

acolo unde se înalța cartagina

— corespondență din Alger —

Nu prea departe de Tunis, pe colina Byrsa (cuvânt fenician care înseamnă „loc fortificat”), ce domină marea, alături de o catedrală și o clădire care adăpostește sălile unui muzeu, se înfățișează ochilor vizitatorilor câteva ruine: e tot ce a mai rămas din falnică Cartagina, așezare construită în secolul al VII-lea î.e.n., stăpina Mediteranei și multă vreme rivala Romei. Vestigiile — puține — a ceea ce a fost Cartagina punică și, mai apoi, Cartagina romană, nu-ți permit să-ți faci decât o palidă idee despre strălucita așezare de odinioară. Dacă n-ar fi existat pe lume un Flaubert care, în romanul său „Salammô”, să reinvie în mintea

noastră imaginea renumitei cetăți, cu greu ne-am putea închipui ce a fost și ce s-a petrecut pe aceste meleaguri.

În epoca punică, pe vârful colinei Byrsa tronau o citadelă și un templu închinat zeului Echmun (Esculap pentru latini). Mai târziu, după cucerirea romană, pare-se că pe acest loc se afla o piață imensă, în incinta căreia se ridicau mai multe temple, printre care și unul ridicat tot în cinstea zeului Esculap. Astăzi, se află aici vechea catedrală Saint Louis și Muzeul Național al Cartaginei, unde se păstrează rezultatul săpăturilor perseverente și fructuoase pe care Delattre le-a condus timp de o jumătate de secol, fiind reluate apoi de urmașul său Lapeyre (decedat în 1952).

Muzeul de pe colinele Byrsa păstrează colecții arheologice provenite în majoritatea lor din săpăturile efectuate pe locul vechii Cartagine și care oglindesc frământata istorie a vestitei cetăți. Exponatele aflate în mai multe săli și în grădina muzeului cuprind obiecte arheologice din epocile punică, romană, creștină și apoi musulmană. Au fost descoperite superbe mozaicuri, care ne permit să reconstituim o părticică din tumultuoasa viață antică. Cu ochii minții vezi parcă aievea cum, de pildă, Roma distruge Cartagina, cum pe locul unde fusese orașul lui Hanibal se presară sare, pentru ca niciodată viața să nu mai încoltească aici. Reconstruită, Cartagina cunoaște o nouă înflorire între secolele I și VI ale erei noastre. Prin secolul al VII-lea are loc invazia vandalilor. După sosirea arabilor urmară incursiunile turcilor, și totul se transformă din nou în ruine, un imens câmp de ruine care au servit mai târziu drept material de construcție pentru multe palate din Tunis și chiar din Italia. S-ar spune că înseși ruinele au dispărut din acest oraș a cărui strălucire o confirmă aievea sălile muzeului...

C. BENGHA

Londra. Vizitatorii Expoziției anuale a artelor menajere, deschise în sala Olympia, se opresc cu interes la standul întreprinderii „Exportlemn”, unde sînt prezentate piese de mobilă stil și mobilă modernă produse în Republica Socialistă România.

„cancerul foamei“

Din cînd în cînd, știri zguduitoare despre populații care suferă de inaniție în plin secol al XX-lea vin să zgîlție conștiința omenirii. Dar ele nu dau totuși decât o viziune parțială, fragmentară, asupra problemei foamei în lume. Într-adevăr, un amplu studiu recent apărut în Italia — sub titlul „Fame e sottosviluppo nel mondo” (Foamea și subdezvoltarea în lume) și semnat de Umberto Melotti — arată: „cancerul foamei” ucide în fiecare an 35 de milioane de oameni. Căci, spune Melotti, prin foame nu trebuie să înțelegem numai foamea acută sau, cum numesc specialiștii, „foamea calorică imediată”, cu alte cuvinte neingerarea sau insuficiența ingerare de alimente. Mult mai răspîndită și, ca atare, făcînd ravagii mai mari, e foamea cronică, care afectează sute de milioane de oameni din colonii și țările în curs de dezvoltare și are grave consecințe asupra stării lor fizice: o foarte redusă capacitate de muncă, predispoziție la boli, în special la bolile infecțioase și, în primul rînd, la tuberculoză, stări accentuate de depresie și apatie etc.

Sistematizînd aspectele esențiale ale foamei cronice și urmările ei, cercetătorul italian a deosebit următoarele tipuri de inaniție asupra cărora atrage atenția: Foamea de proteine, insuficiența sau totala neingerare timp îndelungat a unor alimente conținînd proteine: (îndeosebi proteine animale, care se găsesc în carne, ouă, lapte). Are urmări extrem de dureroase în special asupra copiilor: întârzierea creșterii, crearea unei predispoziții pentru TBC, lipsa de dispoziție pentru mișcare și joacă.

Foamea de vitamine. Urmările ei variază, evident, în funcție de vitaminele care lipsesc dintr-un tip sau altul de nutriție.

Foamea de minerale, analogă foamei de vitamine. Provoacă, la rîndul ei, boli și malformații ale organismului.

Deși există regiuni în care predomină unul sau altul din aceste tipuri de foame, trebuie să ținem, însă, seama — atrage atenția Melotti — că de cele mai multe ori ele se suprapun, cu consecințe ușor de înțeles.

D.H.

„nimic nu mă poate opri“

Semnificația acestui titlu al cîntecului care a lansat o nouă emisiune pe rețeaua națională de televiziune a N.B.C.-ului — una din cele trei mari companii americane — poate fi extinsă. Nimic nu mai poate opri mișcarea în continuă extindere a negrilor americani care, în „sudul înapoiat” și în „nordul evoluat”, își revendică drepturile, își apără demnitatea de oameni. Lupta împotriva legilor lui Lynch nu se mai rezumă azi doar la obținerea unui loc în curtea din spate a societății americane. O probă concludentă, deocamdată un început, este numele... și culoarea celui care a cîntat „Nimic nu mă mai poate opri”: Sammy Davis, unul dintre cei mai cunoscuți artiști negri, cîntăret, actor de dramă, fantezist de o rară calitate.

Primele cuvinte ale lui Davis, în cadrul programului de varietăți în culori, vor intra desigur în istoria, încă nescrisă, a televiziunii: „Ei bine, veți asista la prima emisiune care este total colorată”. Și la prima produsă, realizată și animată de un artist negru. Desigur, Nat King Cole, Belafonte, chiar Davis și alți artiști „de culoare” au apărut pe ecranele televiziunilor, dar niciodată n-au reușit să devină animatorii permanenți ai unei emisiuni. Iar de cele mai multe ori, la televiziune, în cinema sau teatru, le erau rezervate roluri de negri, de la valetul bun și serviabil la instrumentistul de jazz care încîntă pe generații de spectatori albi.

În încercarea de a sparge porțile grele ale acestui „ghetou artistic” se înscrie emisiunea lui Sammy Davis, ca și alte manifestări în lumea artistică americană. Astfel excepționalul actor de cinema Sidney Poitier, primul artist negru care a obținut un premiu „Oscar” — și a cărui valoare am putut s-o apreciem, în special, în filmul „Lanțul” al lui Stanley Kramer — spunea de curînd că va refuza orice rol în care va fi distribuit numai din cauza culorii pielii.

O reflectare a acestei bătălii pentru demnitate este și filmul „Un om ca toți

ceilalți” („Nothing but a Man”), jucat numai de actori negri, pătrunzînd în universul complex al oamenilor de culoare din Sud, confrunțați nu numai cu rasismul, cu formele sale de opresiune materială și morală, dar și cu deosebirea de avere, nivel intelectual, curaj civic dintre diferite pături ale societății negrilor americani.

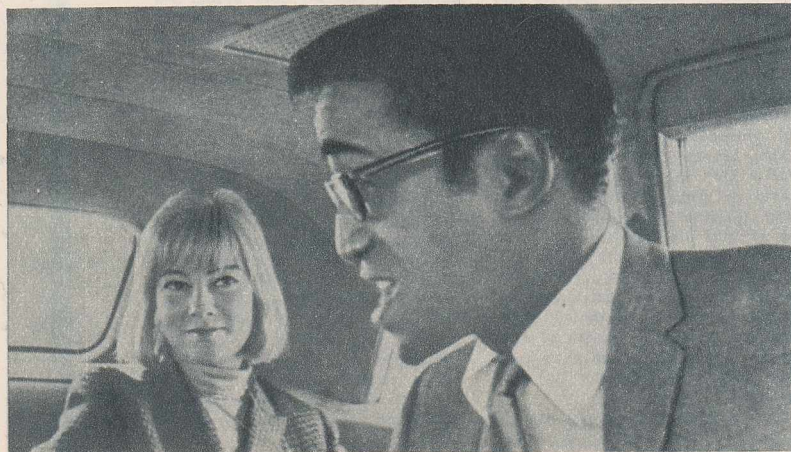
În ce-l privește pe Davis, datorită atitudinii sale el este al doilea pe lista alcătuită de K.K.K. „a negrilor indenzirabili”, locul întâi fiind rezervat pastorului Martin Luther King, unul dintre liderii mișcării integraționiste. În aceste condiții, apariția lui Davis la N.B.C. constituie nu numai un eveniment în viața artistică, ci și un moment în confruntarea dură cu rasismul. Iar prezența unor celebrități ale ecranului ca Elisabeth Taylor și Richard Burton, în cadrul primei emisiuni a lui Davis, confirmă ascendența curentului antisegregaționist. Pentru viitoarele emisiuni și-au anunțat de pe acum colaborarea Dean Martin, Frank Sinatra, Jerry Lewis, Laurence Olivier și Sean Connery, nume prestigioase în lumea artei filmului.

Desigur, nimeni nu este naiv să creadă că N.B.C.-ul sau numeroasele posturi regionale, printre care chiar și unele din sudul Statelor Unite, care au preluat „emisiunea Davis”, au acționat dintr-o chemare de ordin civic. Businessul este cel care dictează — și în acest caz e vorba de un răspuns dat, evident, cerințelor publicului.

Dar de la manifestația rasistă care a avut loc acum cîțiva ani, cînd negrul Davis a îndrăznit să se căsătorească cu suedeza, albă și blondă, May Britt — pe care am văzut-o și pe ecranele bucurărilor în filmul american „Război și pace” — și pînă la „Sammy Davis show” de astăzi, este o distanță care a fost parcursă printr-o luptă continuă

Sergiu BRANE

Sammy Davis împreună cu soția sa, May Britt.

rănilor „orașului minunat“

Urmările catastrofei sînt acum mai vizibile sub strălucirea soarelui verii tropicale care strălucete la Rio de Janeiro. În statul Guanabara s-au înregistrat pagube considerabile în urma ploilor torențiale care s-au abătut la mijlocul lui ianuarie asupra marelui oraș, pagubele fiind evaluate la 50 miliarde cruzeiros și se apreciază că numai un efort masiv al statului va îngădui ca „Ciudade Maravilhosa“ să-și vindece rănilor.

Marea problemă a orașului, ca și a altor orașe sud-americane, este cea a favelor. Din cei 4 milioane de locuitori,

Cartier de favele din Rio

800 000 trăiesc în sărăcăcioasele favele — cum se numesc aici cocioabele. Ele sînt răspîndite pe coline care pătrund pînă în inima orașului, pentru că nu există nici o altă metropolă în lume unde, ca la Rio, luxul și mizeria să alterneze la fiecare pas. Chiar în cartierele rezidențiale există cocioabe. Spre deosebire de alte orașe, înălțimile aparțin aici sărăcilor. Ei au cele mai frumoase priveliști, dar sînt lipsiți de cel mai elementar confort, care este rezervat numai celor de la poalele colinelor.

Favelado este un om uitat. El își construiește singur cocioaba din tablă veche și chirpici; pentru asta nu are nevoie de nici un fel de autorizație, pentru că nimeni nu-i dă nici o atenție, în afară de cazul cînd proprietarul terenului vrea să înalțe un edificiu și îl alungă, dărîmîndu-i locuința. Majoritatea acestor favelados nu au o ocupație bine definită și trăiesc din cîștiguri întâmplătoare — se află, adică, în somaj semipermanent.

Ploile torențiale au provocat asemenea stricăciuni cocioabelor, încît întregul oraș părea că are rîni deschise. În presa braziliană a început o dispută pentru găsirea unor soluții, variînd de la distrugerea favelor fără a se face nimic pentru locatarii lor, pînă la propunerea — practic irealizabilă — de mutare a acestor locatari în locuințe confortabile. Deocamdată însă problema oferă doar cîmp de activitate pentru politicienii care vîneză voturi în viitoarea campanie electorală.

Z. FLOREA

aur: trecut și perspective

Acumularea de aur n-a fost doar o pană a Harpagonilor. Țările au achiziționat cu dragă inimă prețiosul metal, ori cîte ori au avut prilejul, și s-au spartit de el numai sub imperiul necesităților stringente. Căci, dacă o supraproducție perisabilă — cafeaua, de pildă — ridică probleme presante de spațiu și op, sfîrșind, deseori, pe ruguri sau în șurle locomotivelor, un plus de aur este necesitățile circulației monetare nu njeștește pe nimeni; el este teaurizat, nădîrindu-se de a achiziționa aur a devenit, plan internațional, un factor obișnuit, și că, din acest punct de vedere, nu se poate vorbi de posibilitatea apariției „amei“ de aur; această foame există.

Înd se referă însă la perspective (și pentru un viitor prea îndepărtat), verții financiari se declară alarmați de dințele de scădere a producției de aur. Căci calculele dovedesc, pentru anul nostru, un pronunțat recul în producția mondială de aur. Secolul al XIX-lea poate fi numit „secolul marelui aurifer“. Dacă în 1800 producția mondială de aur era de numai 20 tone, în 1890 ea depășea deja 500 tone, ca să nu mai vorbim de 1912 la 700 tone. De atunci scăderea n-a mai fost spectaculoasă; mai lînt încă, au existat epoci de scăderi năruite. Astăzi se apreciază că producția mondială anuală este cu puțin mai mică de 1 000 tone. În schimb, în anul acesta, procentul creșterii s-a micșorat. Jurnalistul săptămînal londonez Economist citează în acest sens Republica

Sud-Africană, care dă aproximativ trei sferturi din producția anuală a lumii capitaliste. În 1963 producția acestei țări a crescut, față de anul precedent, cu 7 la sută. În 1964 creșterea a fost de 6 la sută, iar în 1965 de numai 3 la sută. Bazîndu-se pe acest ritm, economiștii au calculat că în 1969 creșterea producției de aur a R.S.A. va fi de numai 1 la sută. Scăderi asemănătoare s-au înregistrat și în alte țări. Ele se datorează, după opinia revistei citate, mai multor cauze. În primul rînd este vorba de scoaterea din funcție a unor mine vechi, epuizate, și în al doilea rînd de scăderea randamentului celor rămase (minereu la mare adîncime, greu accesibil). Totodată, există puține speranțe de a se descoperi noi zăcăminte.

Tendinței de scădere a producției i se adaugă intensificarea procesului de teaurizare particulară. În 1964, de pildă, aceste teaurizări (în țările capitaliste), au înghițit 60 la sută din producție, iar în 1965 ele au depășit întreaga extracție.

Fondul monetar internațional n-a rămas indiferent în fața perspectivelor „foamei“ de aur. Disputa privind crearea unei „monede colective de rezervă“ a oglindit, printre altele, și preocupările față de situația aurului pe plan mondial. Dezbateri amănunțite vor avea loc însă de-abia în viitor, în cadrul unor întîlniri purtate la Paris de „Clubul celor 10“.

Ion DUMBRAVĂ

taina „curentului negru“

Una din cele mai vaste cercetări oceanografice întreprinse vreodată se desfășoară în nordul Oceanului Pacific, cu participarea mai multor state, între care Japonia, U.R.S.S., S.U.A. și Filipine. Obiectul acestui studiu, de o deosebită valoare științifică și practică, este kuroșio, curenții japonezi sau, cum i se mai spune, curenții negri, care străbate Pacificul la un capăt la altul, de pe coastele mexicane pînă în Mexic. Din datele cunoscute pînă în prezent, kuroșio atinge o

lățime pe alocuri de 130 km și o adîncime de aproximativ 400 m. Acest curent capricios, care călătorește mai mult de 2 000 km pe mișcătoarele cărării ale Pacificului, afectează într-o măsură însemnată climatul și resursele piscicole a numeroase țări. Or — faptul poate părea curios — în ciuda importanței acestui curent, se cunosc încă prea puține date cu privire la originea sa, la cauza temperaturii sale ridicate, la fluctuațiile din drumul său și la influențele exercitate asupra bancurilor

de pești. Nu se cunoaște nici măcar de ce apele sale au acea culoare întunecată de la care-i provine și numele.

Studiul se desfășoară sub egida U.N.E.S.C.O. și a Comisiei oceanografice internaționale și prevede stabilirea a nu mai puțin de 2 000 puncte de cercetare — un soi de „puncte vamale“ sui-generis puse în calea curentului — unde se vor face diverse măsurători. De asemenea s-a stabilit șapte zone oceanice, dintre care patru în largul coastelor Japoniei, unde se vor efectua studii complexe. În Japonia a luat ființă un centru de coordonare, căruia fiecare țară participantă în programul de cercetare îi trimite datele culese. S.U.A. și U.R.S.S. vor furniza, fiecare, trei nave moderne de cercetare.

Este interesant de remarcat amploarea acestei investigații, care prevede culegerea concomitentă de date privind temperatura, salinitatea, conținutul în oxigen și în săruri nutritive, viteza și adîncimea curentului, factorii meteorologici, abundența relativă a planctonului și a altor elemente biologice etc. De la acest complex examen specialiștii și organele interesate în pescuit așteaptă foarte mult, deoarece un capriciu inexplicabil al „curentului negru“ a produs în ultimii ani modificări în direcția și temperatura curentului, cu uriașe consecințe asupra pescuitului în Pacific, defavorizînd Japonia și favorizînd indirect, Peru, care deține în

prezent locul întâi pe glob în pescuitul oceanic.

Rezultatele studiului U.N.E.S.C.O. sînt așteptate cu nerăbdare nu numai de companiile de pescuit, ci și de oamenii de știință interesați să descifreze încă una din tainele Pacificului.

L. NIȘESCU

cubanezul pello lansează un nou dans

Tineretul din Cuba dansează cu pasiune, după un nou și îndrăcit ritm, dansul numit mozambic (fotografia din stînga). Creatorul lui, muzicianul și coreograful Pedro Izquierdo Padron — sau Pello el Afrocan, cum i se mai spune — declară că i-a dat această denumire noului dans nu numai pentru sonoritatea și ritmicitatea cuvîntului, ci și din simpatie, din spirit de solidaritate cu poporul din Mozambic, angajat într-o eroică luptă anticolonialistă.

Noul dans cuprinde multe elemente folclorice luate din jocurile cubane tradiționale conga, mambo, guaracha, pachanga. Și totuși, mozambic e un dans foarte modern. Pomînd de la ideea că cine vrea să descopere un nou dans trebuie să observe poporul, Pello a studiat felul în care cubanezii merg, aleargă, dansează... Din toate acestea a ieșit mozambicul, expresie vigorosă a temperamentului, a obișnuințelor oamenilor din Cuba. De aci și marele succes al noului dans.

E.D.

„măștina tehnică“

Cu ședințele de luni și marți ale miniștrilor agriculturii, Piața comună și-a inaugurat „calendarul agricol“ — programul de ședințe privind soluționarea finanțării politicii agricole, care mai cuprinde: reuniunea comună a miniștrilor de externe și agriculturii, între 21 și 22 martie, o sesiune a miniștrilor agriculturii la 28 și 29 martie și în sfîrșit întrunirea Consiliului ministerial la 4 și 5 aprilie consacrată mai ales problemelor runde Kennedy.

Se pare însă de pe acum că epuizarea calendarului nu va însemna și soluționarea litigiului agrar și de aceea editoriaștii ziarului Le Monde nota: „Timp de mai multe luni ne vom confundă în măștina tehnică, iar mica Europă va deveni, cum s-a mai întîmplat adesea, domeniul rezervat de vinătoare al experților“. Dar prin intermediul experților se vor ciocni vîntorii aflați în spatele lor — exponenții intereselor contradictorii ale statelor participante. Și în măștina tehnică, oricît de tulbur ar fi, se pot descifra contururile luptei politice pentru poziții de influență.

Franța este interesată în reglementarea cu prioritate a măsurilor agricole care o avantajează. Dar, pun întrebarea observatorii vest-europeni, a renunțat Germania federală, ca de altfel și Olanda, de a acorda aceste avantaje în schimbul

concesionilor franceze în problemele integrării politice și ale runde Kennedy? După părerea comentatorilor francezi răspunsul este deocamdată negativ. Confirmarea ar fi furnizată de relansarea vechii teze vest-germane a „sincronizării“, adică a soluționării parafele atît a problemelor agrare cit și a altor probleme ale Pieței comune și mai ales acelea legate de tratativele cu Statele Unite în cadrul runde Kennedy. Răspunzînd direct partizanilor „sincronizării“, primul ministru francez Pompidou a declarat că „pentru Franța, finanțarea politicii agricole comune, rămîne preocuparea de prim-plan. Unii dintre partenerii noștri — a declarat el — ca Republica Federală Germană și Olanda au poate preocupări dominante care nu fac parte din acest domeniu, dar să sperăm că se va progresa“. În același timp și vest-germanii și-au exprimat speranța că reprezentanții francezi la Bruxelles „vor progresa“ la rîndul lor. Trimisul special al lui Le Monde, Paul Fabra, scria că „nu este absolut sigur“ că diferitele reuniuni agricole vor permite să se progreseze, adică să se iasă din „măștina tehnică“. Pentru că, deocamdată, diferitele părți în litigiul au motive politice serioase să rămînă confundate în ea.

N. LUPU

COPERTA NOASTRĂ: Ultima temă înainte de vacanță.

Fotografie de Eugen IAROVIČI

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Șcintei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — înt. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile postale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. TARIF DE ABONAMENTE: 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic „Casa Șcintei“.

consumăți delicioasele produse de panificație

■
ruladă
cu gem de fructe

■
cozonăcel aromat

■
brioși

■
chec
cu fructe

■
cozonac
de brutărie

■
cornuri cu mac

■
crochete
cu cașcaval

bogate în calorii, zaharuri, proteine, grăsimi și vitamine